

Bábolna Város Önkormányzata

Bábolna Város

Integrált Településfejlesztési Stratégiája

EGYEZTETÉSI VÁLTOZAT

Pest megyei Terület-, Település-, Környezet

Tervező és Tanácsadó Kft.

1085. Budapest, Kőfaragó u. 9.

Tel: 267 05 08, 267 70 78 Fax: 266 75 61

E-mail: pestterv@pestterv.hu

www.pestterv.hu

2021. március

Felelős tervező:

Károlyi János
területrendező vezető tervező

szakképesítés: okl. geográfus,
okl. szociológus
építész kamarai névjegyzéki szám: 13-1017
tervezői jogosultság: TR

ügyvezető igazgató:
Schuchmann Péter

Bábolna – Budapest, 2021. március

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	8
1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása	8
1.2. A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	18
2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	20
2.1. Akcióterületek kijelölése.....	20
2.1.1. Városcsözpont funkcióbővítő és zöldinfrastruktúra fejlesztése – Akcióterület 1.	21
2.1.2. Ipari Park fejlesztése – Akcióterület 2.....	23
2.1.3. A Ménesbirtok értékőrző bemutatása, rendezvényfejlesztés, a lovashagyományokra alapozott turizmusfejlesztés – Akcióterület 3.....	25
2.2. Az egyes akcióterületeken megvalósításra kerülő fejlesztések	27
2.2.1. A „Városcsözpont funkcióbővítő és zöldinfrastruktúra fejlesztése” akcióterületen megvalósuló fejlesztések	28
2.2.2. Az „Ipari Park fejlesztése” akcióterületen megvalósuló fejlesztések	29
2.2.3. A „Ménesbirtok értékőrző bemutatása, rendezvényfejlesztés, a lovashagyományokra alapozott turizmusfejlesztés” akcióterületen megvalósuló fejlesztések	30
2.3. Az akcióterületeken kívüli fejlesztések.....	30
2.3.1. Kulcsprojektek.....	31
2.3.2. Hálózatos projektek	31
2.3.3. Egyéb projektek	33
2.3.4. A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégia céljaihoz.....	34
2.4. A településfejlesztési akciók vázlatos pénzügyi terve és ütemezése	36
2.4.1. A fejlesztések ütemezése.....	36
2.4.2. A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve.....	41
3. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	45
3.1. Külső összefüggések	45
4.1.1. Illeszkedés az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez	45
4.1.2. Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz.....	46
4.1.3. A települési fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való összhang.....	49
3.2. Belső összefüggések.....	52
4. A MEGVALÓSÍTHATÓSÁG KOCKÁZATAI	57
5. A MEGVALÓSÍTÁS ESZÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	61
5.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek.....	61

5.2.	A stratégia megvalósításának szervezeti keretei	63
5.3.	Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok	64
5.4.	Monitoring rendszer kialakítása	65

BEVEZETÉS

Számos befolyásoló belső és külső tényező, illetve jelentős változás tette indokolttá a 2016-ban elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) felülvizsgálatát és módosítását:

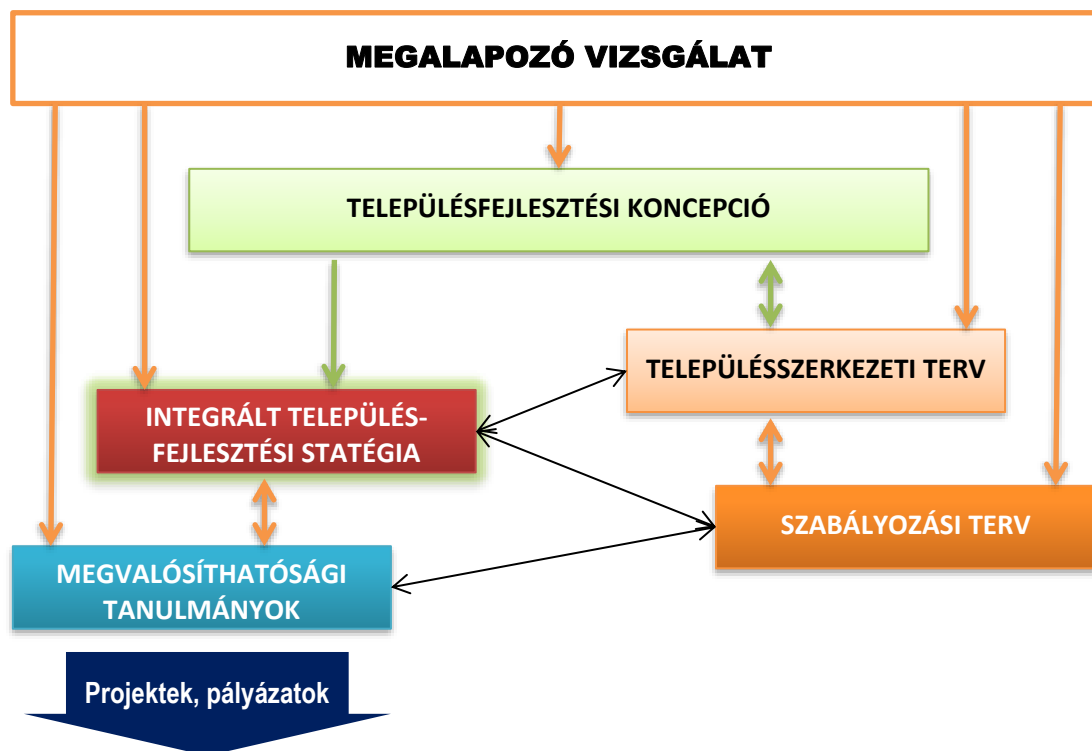
- a Város az előző ITS-ben kitűzött célokat javarészen teljesítette
- a 2014-2020 közötti tervezési ciklus lejárta
- felkészülés a következő, 2021-2027 közötti uniós tervezési időszakra
- demográfiai trendek, a társadalmi környezet változása
- a gazdasági folyamatok
- a klímaváltozás káros hatásaihoz való alkalmazkodás és a zöldenergiák felhasználására irányuló uniós és hazai elvárások
- az önkormányzatok feladat- és hatáskörének módosulásai, átalakuló jogszabályi környezet
- a településfejlesztést érintő szakpolitikai és jogszabályi környezet változásai, aminek legfontosabb elemei:
 - Az Integrált Településfejlesztési Stratégia tartalmi és egyes eljárásrendi elvárásait rögzítő **314/2012. (XI.8) Korm. rendelet** megalkotása
 - Az országos fejlesztési és rendezési dokumentumok, mint tervezési kereteket meghatározó dokumentumok: **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció**, a 2018. évi CXXXIX. törvény **Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről**
 - A **megyei területfejlesztési koncepciók és programok** 2020-21-ben történő felülvizsgálata, illetve megalkotása, amelyek alapján a korábbiakhoz képest nagyobb lehetőség nyílik a megyét és a településeket érintő fejlesztések összehangolására
- A változások közt kiemelt jelentőségű, hogy kihirdetésre kerültek az Európai Unió 2021-2027-es programozási időszakának szakpolitikai célkitűzései, és az azokhoz kapcsolódó uniós és hazai tervdokumentumok tervezetei.
 - Az **uniós szakpolitikai célkitűzések**:
 - Intelligens Európa
 - Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa
 - Jobban összekapcsolt Európa
 - Szociális Európa
 - A polgárokhoz közelebb álló Európa
 - Az EU szakpolitikai célokhoz igazodóan kidolgozásra került a **Partnerségi Megállapodás**, amely a hazánkban elérhető uniós források eredményes és hatékony felhasználásának hazai alapfeltételeit rögzíti. A kohéziós források felhasználását a

dokumentum egy 2030-ig szóló jövőképre és annak eléréséhez rendelt 6 stratégiai célra alapozza. Magyarország 2030-ig szóló kiemelt célkitűzése a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelése a területi egyenlőtlenségek csökkentése mellett. A hat stratégiai cél:

- Kárpát-medencei régió nemzetközi versenyképességének növelése
 - Gyors és kényelmes közlekedés, elérhetőség javítása az országban és a Kárpát-medencében
 - Gyarapodó, egészséges és a munkaerőpiacon versenyképes népesség
 - Vonzó vidéki életmód
 - Energiafüggetlen Magyarország, tiszta és biztonságos környezet
 - Csúcstechnológiájú, innovatív, magas hozzáadott értéket előállító Magyarország, a magyar termelési kultúra XXI. századi újjászületése
- a Partnerségi Megállapodásban foglaltak mentén kidolgozták a következő támogatási időszak **Operatív Programjait**, amelyek mentén várhatóan a pályázati kiírások is megjelennek (az ITS készítése időpontjában, még az OP-k végleges változatai nem ismertek)
- Folyamatban van Komárom-Esztergom megye területfejlesztési dokumentumainak elkészítése az új időszakra vonatkozóan, ezek részeként a elkészül a **Komárom-Esztergom megyei Integrált Területi Program (ITP)** is.

A jogszabályi előírásokból, de a tervezési logikából is fakadóan az ITS egy **átfogó tervezési rendszer** egyik eleme. A rendszer alapelemeit és azok egymásra épülését az alábbi ábra foglalja össze

A településfejlesztési és -rendezési tervek rendszere

A stratégia elkészítését a településfejlesztéssel összefüggő tárgyköröket felölelő részletes helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészekből álló **Megalapozó vizsgálat** előzte meg. A Településfejlesztési Konceptió hosszú távú célrendszerének kidolgozása, illetve a hatályos jogszabályi követelményeket is teljesítő új településfejlesztési koncepció kidolgozása jelen tervezési feladatnak nem volt része. A településfejlesztési koncepció felülvizsgálata időszerű lenne.

A **Megalapozó vizsgálat** számos – alapvetően fejlesztési oldalról történő megalapozást nyújtó - tématerületet elemezve mutatja be Bábolna térségi szerepkörét, társadalmi és gazdasági helyzetét, a stratégia-alkotás számára meghatározva Bábolna és az egyes településrészek legfőbb erősségeit, gyengeségeit, illetve a külső környezet településfejlesztési szempontból releváns jellemzőit. E munkafázis eredményeit külön dokumentumban összegeztük.

A településfejlesztési koncepció 2011-ben készült, akkor jelölte ki a település fejlesztési céljait. Ezeket a célokat is figyelembe véve, de sokkal inkább és alapvetően a jelenlegi helyzet kihívásaira reagálva kerültek megfogalmazásra az ITS középtávra (mintegy 7 éves időszak) szóló átfogó illetve tematikus céljai. Azok az elemek képezik az ITS céljainak tartalmát, melyek megvalósulása már középtávon reális.

A **stratégia-alkotás** fázis a megalapozó vizsgálaton túl nagymértékben támaszkodott az egyéb releváns helyi koncepciókra és programokra, köztük Bábolna 2020-2024 közötti időszakra szóló gazdasági programjában foglaltakra. A vizsgálat tárgyát képezte a stratégiában megfogalmazott fejlesztések összhangja a hatályos Településszerkezeti Tervvel is (ezáltal biztosítva a stratégia és a településszerkezet valamint a szabályozás közti kellő összhang meglétét). Mindezek mellett a stratégia-alkotás fontos inputját jelentette a tervezési folyamatot végigkísérő partnerség (szakmai konzultációk, kérdőíves megkeresések a járványhelyzet adta lehetőségekre tekintettel); a helyi társadalom, a gazdasági és civil szféra szereplői véleményének, elképzeléseinek megismerése.

A munka eredményeként megalkotott **Integrált Településfejlesztési Stratégia** jelen dokumentumban ölt testet. E stratégia Bábolna **középtávú** fejlesztési irányait, célrendszerét, az ezek elérése érdekében tervezett beavatkozásokat, továbbá a megvalósítás és nyomonkövetés eszközeit és módszereit rögzíti. Legfontosabb célja, hogy a stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő a következő 7 év településfejlesztési tevékenységeinek eredményességét. A stratégia akkor válhat eredményessé, ha:

- annak segítségével Bábolna ki tudja használni fejlődési potenciálját;
- a célok és azok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek (projektek) döntő részben meg is valósulnak a 2021-2027-es időtávban, kihasználva az uniós támogatások adta lehetőségeket;
- a településen a fejlesztések térben és időben egymással összehangoltan valósulnak meg;
- az ITS a településfejlesztés különböző szereplői közötti kommunikáció eszközévé válik;
- az abban foglalt kiszámítható, világos célrendszer révén a közsféra mellett a magánsféra fejlesztéseit is képes ösztönözni.

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

1.1. A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

A módosított ITS középtávú céljai elsősorban a korábbi ITS jövőképét és céljait veszi figyelembe, azok szükséges mértékű aktualizálásával. Mivel Bábolna településfejlesztési koncepciója már az előző ITS készítése időszaka óta nem került felülvizsgálatra, továbbá mivel a hatályos koncepció mintegy 10 évvel ezelőtt készült, így az azokban meghatározott célokra nem építhet maradéktalanul a módosított ITS. Mindezen körülmények alapján az ITS célrendszere a megalapozó vizsgálatok, valamint a partnerségi egyeztetés eredményeként meghatározottak szellemében került meghatározásra illetve módosításra, építve a 2016-ban készült ITS célkitűzései közül azokra, amelyek ma is aktuálisak, de kiegészítve a célrendszert az új fejlesztési szempontokra reagálni tudó új elemekkel is.

Tematikus (a város egészére vonatkozó) célok is meghatározásra kerülnek. Ezek egy-egy ágazatra, konfliktusterületre, fejlesztési kérdéskörre fókuszálnak. Bábolna Önkormányzata lehatárolta a sajátos jegyek alapján elkülöníthető településrészeket, amelyekre a KSH adatokat is szolgáltatott. A településrészi helyzetelemzésekre építve az ITS megfogalmaz településrészi célokat is.

Az átfogó cél, és a tematikus célok alapvetően azokra a megalapozó helyzetelemzésben feltárt problémákra, konfliktusokra, illetve fejlesztési potenciálokra fókuszálnak, amelyek megoldása középtávon szükséges és reális.

A tematikus célok megfogalmazása olyan módon történt, hogy azok kapcsolódjanak az Európai Unió 2021-2027 közötti időszakra megfogalmazott szakpolitikai célkitűzéseihez; illetve Komárom-Esztergom megyei területfejlesztési koncepciója és programja céljaihoz (ahogyan ez a későbbiekben külön is bemutatásra kerül). Ezek mellett a stratégia Európai Uniói forrásból nem finanszírozható projektötleket is tartalmaz.

A célok nem kizárólag önkormányzati kompetenciákhoz kapcsolódnak. A Stratégia nem az önkormányzaté, hanem Bábolna egésze számára készült. A megvalósításban is az önkormányzati, a vállalkozói és a civil szféra összefogására szükséges építeni.

A tematikus célokat hármas csoportosításban kezeli a Stratégia:

- gazdaság
- társadalom
- természeti és épített környezet

E három nagy egység vonatkozásában tűz ki célokat. Az ITS összesen 6 tematikus célt tartalmaz, közülük 3 gazdasági, 2 társadalmi vonatkozású, 1 pedig a természeti és épített környezet témakörébe tartozik.

Jövőkép és átfogó cél

Az ITS Bábolna jövőképe elérése érdekében a középtávon időszerű és releváns tematikus célokat határozza meg. A jövőkép, egyben átfogó cél is, amely szerint:

Bábolna képzett és szakképzett munkaerővel rendelkező, fejlődését a dinamikus gazdaságára, illetve az idegenforgalomra építő, vonzó, élhető, komfortos, rendezett, fenntartható, energiahatékony és a klímaváltozás hatásaihoz alkalmazkodó, zöld kisváros.

Tematikus célok

Gazdaság:

Az 2021-2027 közötti Európai Unió tervezési és pályázati ciklusban Bábolnán a gazdaságfejlesztés és ennek hozadékaként a képzés, szakképzés elősegítése, a turizmusfejlesztés, a több lábon álló stabil gazdaság megteremtése a legfontosabb feladat.

Mindezek elérése érdekében a középtávra szóló gazdasági fókuszú tematikus célok:

G1: A helyi gazdasági szervezetek igényeinek teljes körű kiszolgálása, megfelelő vállalkozási környezet biztosítása

Egy település prosperitása nem képzelhető el a helyi vállalkozások prosperitása nélkül. Bábolna abban a szerencsés helyzetben van, hogy helyi vállalkozásai fejlődnek, beruháznak, foglalkoztatják a helyi munkaerőt, így jelentős mértékben kiveszik a részüket a településüzemeltetés és fejlesztés finanszírozásából.

Az Önkormányzat vállalkozásokat segítő gyakorlatát a jövőben is folytatni szükséges, a településfejlesztést a helyi vállalkozások igényeit is figyelembe véve kell megszervezni, támogatva a vállalkozások további expanzióját. Továbbra is a vállalkozói fórumokon ki kell kérni a vállalkozások véleményét, illetve biztosítani kell a vállalkozások működéséhez szükséges infrastruktúrát. Cél, hogy Bábolna továbbra is vállalkozó és vállalkozásbarát település maradjon.

Vállalkozásbarát, együttműködő önkormányzat és vállalkozásbarát környezet kialakítása: Cél az önkormányzat gazdaságfejlesztést támogató tevékenységének hatékonyságát növelni. Következetes szabályozási tevékenységgel, az önkormányzati (hivatali) szolgáltatások bővítésével és rugalmasabbá tételével, együttműködések kialakításával biztosítható a vállalkozások számára élhető és vonzó környezet, amelyben a működési feltételek kiszámíthatók.

Műszaki, infrastrukturális oldalról is cél a vállalkozások megtámogatása, a közlekedési, megközelítési feltételek, az igényelt vízi és energia közművek, távközlési infrastruktúra terén.

Kedvező feltételek biztosítása új vállalkozások letelepedéséhez: A csak hosszabb távon változó gazdasági feltételek formálásán (megfelelő „profilú” szakképzett munkaerő kitermelése) és

az önkormányzat gazdaságpolitikájának érvényesítésén (vállalkozásbarát környezet kialakítása szabályozási eszközökkel) túl a város számára fontos új vállalkozások letelepedésének támogatása is. Ennek egy formáját jelentheti start-up vállalkozások indulási esélyeinek növelése vállalkozásösztönző és kapcsolatteremtő programokon keresztül.

Kevés a városban az elérhető szakképzett munkaerő, ami nehezíti az új vállalkozások városba vonzását és a helyi vállalkozások fejlődését.

Mind az újonnan betelepülő vállalkozások, mind a már meglévők esetében elő kell segíteni a körforgásos gazdaságra való fokozatos átállás megvalósítását annak érdekében, hogy a környezetet terhelő kibocsátások tovább csökkenthetők legyenek és a termelés hatékonysága a fenntarthatósági kritériumokkal együtt tovább növekedhessen.

G2: A működő cégek, vállalkozások megtartása és védelme, képzési programok

A működő vállalkozások védelme: A városban működő vállalkozások számára a kiszámítható gazdasági környezet megteremtése mellett fontos, hogy tevékenységükhöz, helyi jelenlétükhöz segítséget kapjanak. Ennek eszköze lehet a lokálpatriotizmus és különböző stratégiai együttműködések promotálása (szponzorációval, megbízásokkal stb.) a városi gazdaság egyes szereplői között.

Együttműködési lehetőségek fejlesztése a gazdasági szereplők és az önkormányzat (+ civilek, állami intézmények stb.) között: Az önkormányzat és a városi gazdaság szereplői között a progresszív működéshez szükséges az együttműködés. Ez rendszeres kapcsolattartás, tájékoztatás, információk megosztásával és rugalmas ügyintézással biztosítható. Emellett fontos az együttműködés elősegítése a gazdasági szereplők működéséhez, fejlődéséhez kellő infrastruktúra és szolgáltatások biztosításában, illetve a szükséges erőforrások, a szakképzett munkaerő és a munkaerő utánpótlás biztosításában. A stratégiai együttműködés egyik kulcsterepe lehet a mezőgazdasági feldolgozóipar, valamint a lósport, lovasturizmus a városi gazdaság és képzés bázisán.

Képzési programok illetve együttműködések kialakítása szükséges, amely a piaci igényeknek megfelelő minőségű és mennyiségű humánerőforrás rendelkezésre állását biztosítja a meglévő, vagy letelepedni szándékozó vállalkozások számára.

G3: Az idegenforgalom fellendítése, turizmusfejlesztés, attrakcióbővítés a turisztikai vonzerő növelése érdekében

A közelmúltban megvalósult Bábolna Strand- és Termálfürdő a helyi idegenforgalom meghatározó létesítményévé vált. Ezen túl azonban továbbra is cél az, hogy a turisták számára olyan attrakciókat kínáljon maga a város és az Önkormányzat, amelyek vonzóak, érdekesek, különlegesek, és arra ösztönöznek, hogy a Bábolnára látogató turista ismét visszatérjen. Fontos az is, hogy az Önkormányzat biztosítsa a turisták számára a látogatóbarát (pl.: kerékpáros) infrastruktúrát és ösztönözze a helyi vállalkozásokat turisztikai fejlesztések megvalósítására.

Ma még a helyi attrakciók szétforgácsoltak, nem működnek kapcsolt rendszerként ahhoz, hogy hosszabb időre lekössék az ide látogató turistákat. Ezt a vendéglátás feltételei sem erősítik, hiányosak a szállás- és vendéglátóhelyi helyi kapacitások. A turizmus kiemelt fejlesztési terület Bábolnán. Az új városi termálfürdő megvalósulása és üzemelése szükségessé teszi a turisztikai attrakciók további bővítését a termálfürdő környezetében és a városban. Emellett cél a kereskedelmi szálláshelyek további fejlesztése, bővítése és egy kemping kialakítása. Továbbá szolgáltató-, vendéglátó-, kereskedelmi funkciók kialakítása szükséges a teljes körű szolgáltatások megteremtése érdekében.

A turizmus fejlesztése a gazdaságfejlesztés fontos alkotóeleme. Cél elsősorban a Ménesbirtokra és a lovashagyományokra, valamint megvalósult fürdőre és szabadidőparkra alapozva a turizmust növekvő pályára állító beruházások végigvitele. Bár a kisvárosi méret miatt a turizmus várhatóan nem lesz elsődleges fontosságú a város gazdasági életében, viszont a bővülő szolgáltatásokkal a turisták mellett a helyben lakó vagy a térségben élő lakosság számára is biztosíthatók többletszolgáltatások. A turisztikai központoszerep erősítésére a Strand és Termálfürdőhöz kapcsolódóan tanuszoda kialakítása tervezett.

Bábolna felbecsülhetetlen értékű épített öröksége országos műemléki és fontos idegenforgalmi jelentőséggel ruhazza fel a várost. A Ménesbirtok, a Kastély, a Lovarda, a volt Kaszinóépület egyetemes vonzerőt képvisel. A város stratégiai célja olyan komplex idegenforgalmi fejlesztések megvalósítása, amelyek stabil és számottevő bevételt eredményeznek. Az épületegyüttes esetében az állagmegóvás és a szélesebb körű megismertetés a kiemelt feladat. Cél az üzemeltetést, a folyamatos fenntartást biztosító járulékos, kiegészítő elemek fejlesztése. Ehhez komplex attrakciók, programcsomagok megvalósítása szükséges.

T1: Komfortos lakókörnyezet, élhető, biztonságos és okos város

A helyi lakosok helyben maradása jelenti az alapját a település jövőbeli fejlesztésének. Szükség van olyan fejlesztésekre, melyek biztosítják a lakosság életminőségének javulását, a mindennapok kényelmes megélését. Ezt szolgálják az egészségmegőrzést szolgáló napi- heti testmozgás, sportolás valamint az iskolai testnevelés feltételeit bővítő beruházások, valamint a rekreáció feltételeinek javulása. Javuljon a városi terek és közterületek használati értéke, növekedjen. Az életminőség alapvető feltétele a megélhetés lehetőségének biztosítása, amelyhez a foglalkoztatás, illetve a társadalmilag elvárt munkajövedelem biztosítása indokolt. Fontos cél a családok anyagi és lelki megerősítése.

A társadalom szempontjából fontos területeken, mint az ellátórendszer, a sport és közművelődés területén is több, középtávon megvalósítandó fejlesztési feladatot kíván megvalósítani a település. Minden korosztály számára fontos tényező, hogy lakóhelyén a szabadidejét hasznosan tudja eltölteni: sportolhasson, kikapcsolódhasson, szórakozhasson, kulturális rendezvények legyenek, művelődhessen, pihenhessen. Ezek feltételeit fokozatosan javítani, bővíteni szükséges. Bábolnán a sportolási lehetőségek jelenleg is viszonylag széleskörűek. Cél e kínálat további bővítése. Ezek a fejlesztések amellett, hogy közvetlen

sportolási lehetőséget jelentenek, közösségépítő szerepűek is, ami ugyancsak hozzájárulhat a fiatal korosztályok elvándorlásának mérsékléséhez.

Az egészséges életmód feltételei biztosítása, az itt élők életminőségének javítása és a város népességmegtartó, népességvonzó képessége növelése szempontjából kiemelt célkitűzése a város vezetésének. Ennek része a testmozgás, a sport (a tömegsport és a versenysportok) feltételeinek sokoldalú biztosítása a mindennapi testnevelés feltételeinek biztosításától, a térségi vonzaskörzetű úszásoktatás fejlesztésén át a labdajátékokig.

Biztonságos város: élhető város nem lehet olyan város, ahol a lakosok, vállalkozások a javaikat nem tudják biztonságban, azaz ahol nem jó a helyi közbiztonság. Az előbbiek miatt a helyi önkormányzatnak arra kell továbbra is törekednie, hogy hatékony és kiszámítható partnere legyen a rendőrségnek, a polgárőrségnek, illetve a magánbiztonsági szolgáltatóknak.

Ezen cél megvalósításához a jelenleg már nagy hatékonysággal üzemelő térfigyelő kamerarendszer folyamatos fejlesztése, üzemeltetése szükséges, amely feladatot ki kell egészíteni önkormányzati rendészeti feladatokat ellátó személyi állomány alkalmazásával. A településfejlesztés során fokozottan kell figyelembe venni a közbiztonsági szempontokat, azaz alkalmazni kell az építészeti bűnmegelőzés alapelveit.

Okos város (smart city): az okos települések olyan (vidéki) közösségek, amelyek intelligens megoldásokat fejlesztenek ki a helyi környezetben felmerülő kihívások kezelésére. Ezek a meglévő helyi erősségekre és lehetőségekre épülnek a területük fenntartható fejlesztésének folyamatában. A „smart city” azaz okos város tehát a települési közszolgáltatások nyújtásának egy magasabb fokát jelenti.

Az okos város koncepció alapvetően négy nagyobb területen érinti Bábolnát is:

1. okos közlekedés (helyi közlekedés, elsősorban kerékpáros és gyalogos közlekedés fejlesztése),
2. okos környezet (épületek okos mérőórákkal felszerelése, okos közvilágítás telepítése, légszennyezés monitoringja),
3. okos gazdaság (helyi vállalkozások számára információszolgáltatás mérőeszközökkel, távmunka feltételeinek támogatása),
4. okos életkörülmények, életminőség (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás fejlesztése, térfigyelő kamerarendszer fejlesztése).

Az önkormányzat mind a négy területen felléphet szolgáltatóként, támogatóként, azonban területenként eltérő a fellépés lehetősége. Cél az, hogy az ITS-ben és a Gazdasági Programban szereplő fejlesztési elképzelések során az Önkormányzat törekedjen arra, hogy a fejlesztéssel érintett közszolgáltatások közül mind nagyobb arányt képviseljenek az „okos” megoldások. Az okos megoldások részeként és azok kiegészítéseként növelni kell a digitalizáció arányát mind a szolgáltatásokban, mind az ügyintézésben, mind a helyi gazdaságban.

T2: A társadalmi, szociális ellátó rendszer jó színvonalú működtetése

Az Önkormányzat számára a legfontosabb cél, hogy a helyi lakosok számára megfelelő minőségű, a kor színvonalának megfelelő (vagy azt meghaladó), elérhető közszolgáltatásokat és szolgáltatásokat nyújtson. Ezen feladatának az Önkormányzat az általa fenntartott és irányított intézmények, illetve gazdasági társaságok segítségével tesz eleget.

Cél az, hogy az Önkormányzat az ITS időtávjában is a korábban megszokott minőségben biztosítsa a helyi közszolgáltatások és szolgáltatások elérhetőségét a település lakosai számára, azaz az Önkormányzat gondoskodjon legfőképpen a megfelelő:

1. igazgatási közszolgáltatásokról,
2. óvodai, bölcsődei (köznevelési, gyermekvédelmi) közszolgáltatásokról,
3. szociális és gyermekvédelmi közszolgáltatásokról,
4. kulturális, közművelődési és sporttal összefüggő közszolgáltatásokról,
5. szabadidős és turisztikai szolgáltatásokról.

A települési közszolgáltatások, különösen az egészségügyi és oktatási fejlesztések nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy a városi lakosok képzettsége és egészségi állapota megfelelő legyen. Fontos a kulturálódás és a szórakozás lehetőségeinek bővítése, feltételeinek javítása kiemelten a fiatal korosztályok helyben tartása érdekében. A fejlesztések révén biztosítható, hogy a város vonzóvá válhat nemcsak települési, hanem térségi szinten is, mely erősíti Bábolna foglalkoztató központi és turisztikai központi szerepét. A tervezett fejlesztések között az intézmények (kiemelten az önkormányzati intézmények) energiaracionalizálását elősegítő fejlesztések hozzájárulnak ezen intézmények fenntartható üzemeltetéséhez is.

K1: A klímaváltozás negatív hatásaihoz jól alkalmazkodó, karbonszegény, fenntartható zöld város

A klímaváltozás káros hatásaihoz történő hatékony alkalmazkodás és az energiahatékonyság, kiegészülve a zöldenergiák térnyerésével a város versenyképességének kulcskérdése. Az energiatudatosság erősítése és a környezeti nevelés is e tárgykörbe tartozik. Hasonló jelentőségű a fenntarthatóság, ami az ITS egyik legfontosabb horizontális alapelve. Olyan fejlesztéseket kell előnyben részesíteni, amelyek finanszírozása nem terheli pluszban az önkormányzat költségvetését, sőt, jó esetben megtakarítást jelenthet számára. Az energetikai fejlesztések arra irányulnak, hogy kevesebb energia felhasználásával hatékonyabb, ugyanolyan vagy jobb minőségű szolgáltatás nyújtása legyen lehetséges, így egy-egy létesítmény egyszerűbben fenntarthatóvá váljon.

Az elkövetkező időszakban fel kell készíteni a várost a klímaváltozás káros hatásaihoz való mind hatékonyabb alkalmazkodásra. Ennek érdekében fokozatosan szükséges lesz helyi szabályozások, adók, pénzügyi ösztönzők és beruházások alkalmazása a városi klímavédelem érdekében. A zöld gazdaság céljainak és elveinek követése, valamint a lokális erőforrásokra épülő helyi gazdaság erősítése. A klímabarát építészeti megoldások előnyben részesítésének támogatása. A városi zöld területek kialakításánál és kezelésénél kapjanak szerepet a klímavédelmi és klímaadaptációs szempontok is: kevésbé vízigényes növények telepítése a parkosítások során, árnyékos területek növelése a városi terekben, olyan burkolatok alkalmazása, amelyek kevésbé segítik elő a hő sziget jelenség kialakulását, stb.

A közlekedés klímabarát irányban történő fokozatos fejlesztése, átállítása részeként a pozitív externáliákat létrehozó tevékenységek (gyaloglás, kerékpározás, közösségi közlekedés) támogatása, a bérbringa rendszer fejlesztése, kiépítése. Klímabarát, alacsony szén-dioxid kibocsátású, versenyképes és biztonságos helyi tömegközlekedés kialakítása, a gyalogos és a kerékpáros közlekedés előtérbe helyezésével, valamint a szolgáltatások technikai alkalmazkodása a klímaváltozáshoz. Lehetőség van a városban egy vagy több "zöld zóna" (kerékpáros, gyalogos, elektromos közlekedés) létrehozására.

A fenntarthatósághoz kapcsolódik a zöld város koncepciója. A környezetvédelmi szempontok mérlegelése alapvető elvárás mind a hazai kormányzati, mind az uniós szervezetek felé. Kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a beruházások, városüzemeltetés során a környezetvédelmi szempontok szerepet kapjanak, így a környezetvédelem a településfejlesztési koncepciók integráns részévé válik

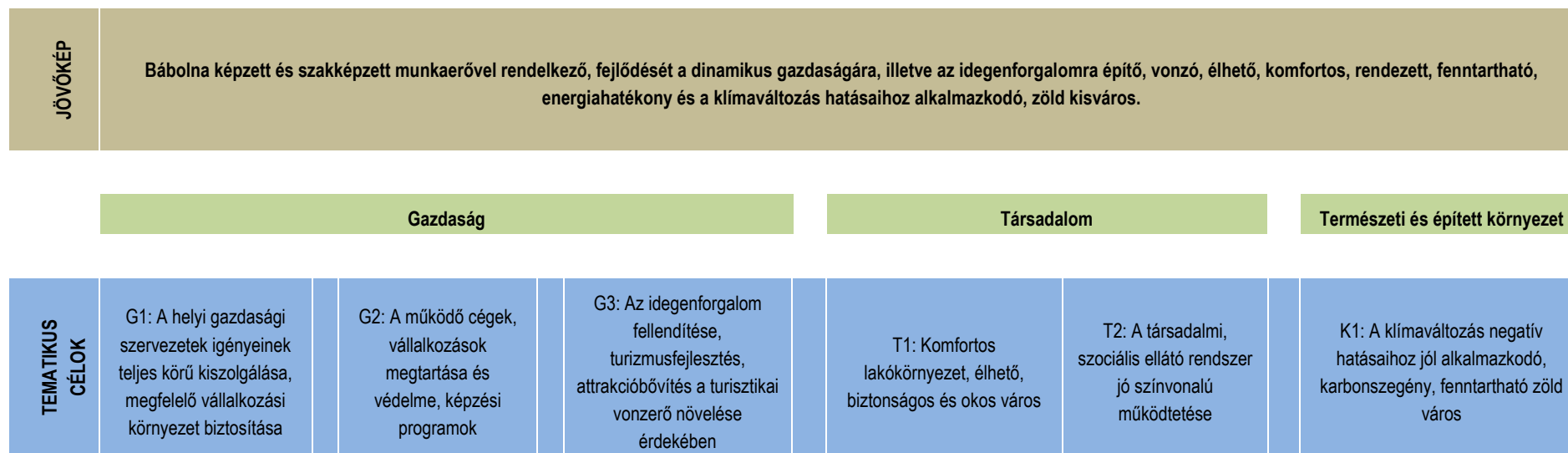
A környezetvédelmi szempontok mérlegelése különösen hangsúlyos azon beruházások esetében, amelyek zöldfelületeket érintenek, átalakítva egy közterületet vagy egy településrész arculatát.

A városi zöldinfrastruktúra fejlesztés célja a települési zöldinfrastruktúra fejlesztése a kül- és belterületi zöldinfrastruktúra hálózatok összekapcsolásával, a városi zöldfelületek védelme. Cél a zöldinfrastruktúra multifunkcionalitásának növelése a rekreációs jellegű zöldfelületek minőségi fejlesztésével. A zöldinfrastruktúra ellátottságának és hozzáférhetőségének növelése. A zöldinfrastruktúra fejlesztés hozzájárul a klímaadaptációs és klímavédelmi szempontok érvényesítéséhez is.

Cél jó minőségű közterületek, zöld- és rekreációs területek, valamint az ezekre épülő funkciók fejlesztése, a jelenleg funkció nélküli, elhanyagolt, vagy kevésbé gondozott zöldterületek fejlesztése, funkcióval való ellátása, amely nemcsak a városképet javítja, hanem a városi életminőség fejlesztéséhez is hozzájárul. Cél a termálfürdőhöz kapcsolódóan tanuszoda megvalósítása.

A környezetminőség javítása érdekében cél a hagyományos fűtési módokról a vezetékes, vagy megújuló energiaellátásra való átállás támogatása. A megújuló energiahordozó hasznosításának a fűtő-hűtő berendezéssel egyidejűleg történő kiépítésének támogatása. A dekarbonizáció érdekében a hagyományos szilárd tüzelőanyag használatának visszaszorítása pályázati források igénybevételeivel.

Közművek terén cél, hogy a közüzemű víz felhasználása ténylegesen csak azokon a fogyasztási helyeken történjen, ahol az ivóvíz minőségű vízre szükség van. A nem ivóvíz minőségű vízigény kielégítésére a házi kutak, a szűrkevíz hasznosítás és a csapadékvíz visszatartás támogatása elengedhetetlen. A csapadékvízvezető rendszerek hiányzó szakaszainak kiépítése, és folyamatos karbantartásuk biztosítása, továbbá az épületek energiahatékonyságának javítását szolgáló beruházások támogatása és a helyi környezetvédelmi infrastruktúra és hulladékgazdálkodás fejlesztése is cél.

A jövőkép, és a tematikus célok rendszere

A tematikus célok kapcsolata, egymásra hatása (halvány szín – gyenge kapcsolat, erős szín – intenzív kapcsolat)

Részcélok		GAZDASÁG			TÁRSADALOM		ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET
		G1: A helyi gazdasági szervezetek igényeinek teljes körű kiszolgálása, megfelelő vállalkozási környezet biztosítása	G2: A működő cégek, vállalkozások megtartása és védelme, képzési programok	G3: Az idegenforgalom fellendítése, turizmusfejlesztés, attrakcióbővítés a turisztikai vonzerő növelése érdekében	T1: Komfortos lakókörnyezet, élhető, biztonságos és okos város	T2: A társadalmi, szociális ellátó rendszer jó színvonalú működtetése	K1: A klímaváltozás negatív hatásaihoz jól alkalmazkodó, karbonszegény, fenntartható zöld város
GAZDASÁG	G1: A helyi gazdasági szervezetek igényeinek teljes körű kiszolgálása, megfelelő vállalkozási környezet biztosítása	-					
	G2: A működő cégek, vállalkozások megtartása és védelme, képzési programok		-				
	G3: Az idegenforgalom fellendítése, turizmusfejlesztés, attrakcióbővítés a turisztikai vonzerő növelése érdekében			-			
TÁRSADALOM	T1: Komfortos lakókörnyezet, élhető, biztonságos és okos város				-		
	T2: A társadalmi, szociális ellátó rendszer jó színvonalú működtetése					-	
ÉPÍTETT ÉS TERM. KÖRNYEZET	K1: A klímaváltozás negatív hatásaihoz jól alkalmazkodó, karbonszegény, fenntartható zöld város						-

Településrészek

Bábolnán a település földrajzi, fizikai adottságai, kialakult településszerkezete, közmű és intézményi ellátottsági viszonyai és funkcionális tagozódása alapján lényegében a központi belterület, valamint a külterületi puszták alkotnak kettő, egymástól minden szempontból markánsan elkülönülő településrészt. A Központi belterület javarészt egységes jegyeket hordoz, amelynek részekre bontása nem indokolt. Bábolna városhoz 1990-ben még 10, napjainkban már csupán 6 külterületi lakott hely tartozik. Ezek a következők:

- Farkaskút
- Ritter
- Darányi
- Csemerháza
- Kisbábolna
- Kajánd

Ezek közül a legnagyobb Farkaskút pusztája. A lakások komfortfokozata, felszereltsége nagy különbségeket mutat. Sok család rendelkezik személygépkocsival, akik nem, azok kerékpárral jutnak el a lakhelyükre vagy tömegközlekedést tudnak igénybe venni. A szolgáltatások közül minden Bábolnán vehető igénybe, ide értve a háziorvosi ellátást, védőnői szolgálatot, üzleteket, hivatali szolgáltatásokat. Működik egy tanyagondnoki szolgálat, ami segít az infrastrukturális különbségeket csökkenteni. A pusztákon az áramszolgáltatás elérhető, gázszolgáltatás nincsen kiépítve, a vízszolgáltatás a nagyobb pusztákon megoldott vagy jelenleg is folyamatban van a megoldása. Ezek kiépítése az elmúlt években valósult meg.

Fentiek alapján Bábolnán két településrész, a Központi belterület, illetve a külterületi puszták jelölhető ki. A központi településrész egységessége miatt annak megbontása - az Önkormányzattal egyetértésben - nem volt indokolt. Bábolnán jelentős a külterületi lakott helyek száma, ezek képezik együttesen a másik településrészt.

A Megalapozó Vizsgálat keretében elvégzett településrészenkénti elemzés rámutatott azokra a területi sajátosságokra, amelyek e két településrész között tetten érhetők. Ezeket is figyelembe véve lehet meghatározni azokat a részegységeket, amelyekre vonatkoztatva az össztelepülési fejlesztési célok eltérő prioritással kezelendők. Le kell szögezni azonban, hogy az átfogó illetve a stratégiai célok elsődlegesen Bábolna egésze céljai és ezek rész céljai is csak némely esetben köthetők konkrét településrészekhez.

A településrészek céljai

A Központi belterületre – ami lényegében Bábolna népességi és gazdasági súlyát adja - érvényes célok nem különböznek érdemben a város egészére meghatározott céloktól.

A külterületi lakott helyek, puszták legfontosabb célja: a puszták megközelítését szolgáló úthálózat fejlesztése, burkolattal való ellátása.

1.2. A TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA

Egy áttekintő táblázat segítségével mutatjuk be a tematikus illetve a területi (településrészi) célok közötti összefüggéseket, kapcsolódási pontokat és a kapcsolat erősségét. A kapcsolat erőssége három fokozatú skálán (színezéssel) jelölve (halvány szín - gyenge kapcsolat, erős szín – szoros kapcsolat).

Részcélok Településrészi célok	GAZDASÁG			TÁRSADALOM		ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET
	G1: A helyi gazdasági szervezetek igényeinek teljes körű kiszolgálása, megfelelő vállalkozási környezet biztosítása	G2: A működő cégek, vállalkozások megtartása és védelme, képzési programok	G3: Az idegenforgalom fellendítése, turizmusfejlesztés, attrakcióbővítés a turisztikai vonzerő növelése érdekében	T1: Komfortos lakókörnyezet, élhető, biztonságos és okos város	T2: A társadalmi, szociális ellátó rendszer jó színvonalú működtetése	K1: A klímaváltozás negatív hatásaihoz jól alkalmazkodó, karbonszegény, fenntartható zöld város
1. Településrész: Központi belterület						
2. Településrész: Külsőterületi puszták						

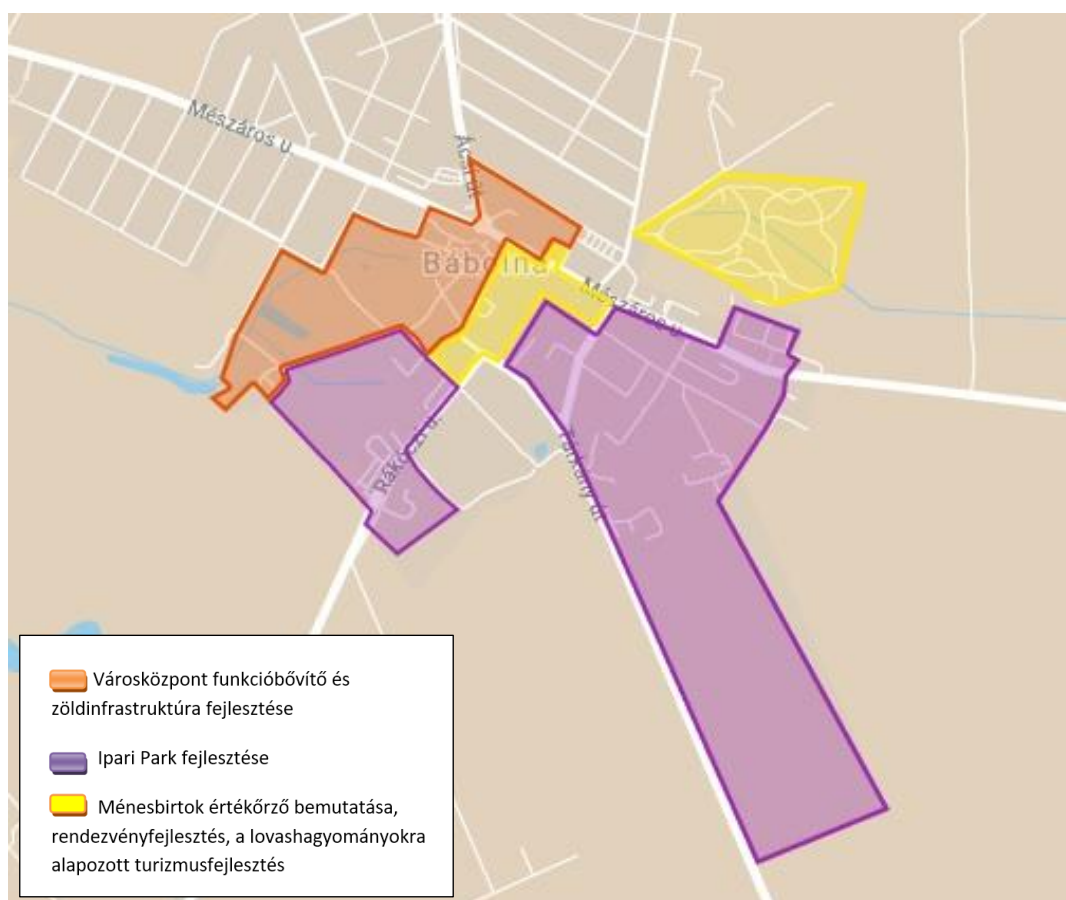
2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

2.1. AKCIÓTERÜLETEK KIJELELÉSE

Az akcióterületek a településfejlesztés gócpontjai, kiemelt fejlesztési célterületei, ahol több, egymással összefüggő beavatkozás, projekt valósul meg. Az ITS keretében három akcióterület került kijelölésre Bábolnán. A három akcióterület közül kettő a turizmusfejlesztés és az értékek bemutatása, másrészt az életminőséget javító, változatos szabadidő eltöltés és közösségformálás területi feltételeinek, illetve szervezeti feltételeinek megteremtésére, gazdagítására irányul, egy pedig a gazdaságfejlesztés iparfejlesztés további területi feltételeinek biztosítását segíti elő. Az akcióterületeken megvalósítani tervezett beavatkozások is ezt a célt szolgálják. A három kijelölt akcióterület az alábbi:

- Városközpont funkcióbővítő és zöldinfrastruktúra fejlesztése
- Ipari Park fejlesztése
- Ménesbirtok értékőrző bemutatása, rendezvényfejlesztés, a lovashagyományokra alapozott turizmusfejlesztés

Az akcióterületek elhelyezkedése

2.1.1. Városközpont funkcióbővítő és zöldinfrastruktúra fejlesztése – Akcióterület 1.

Helyszín: A városközpontot foglalja magába északon a Zrínyi utcavonalától a Mészáros utcán át egészen a Termélfürdő és szabadidőpark területéig.

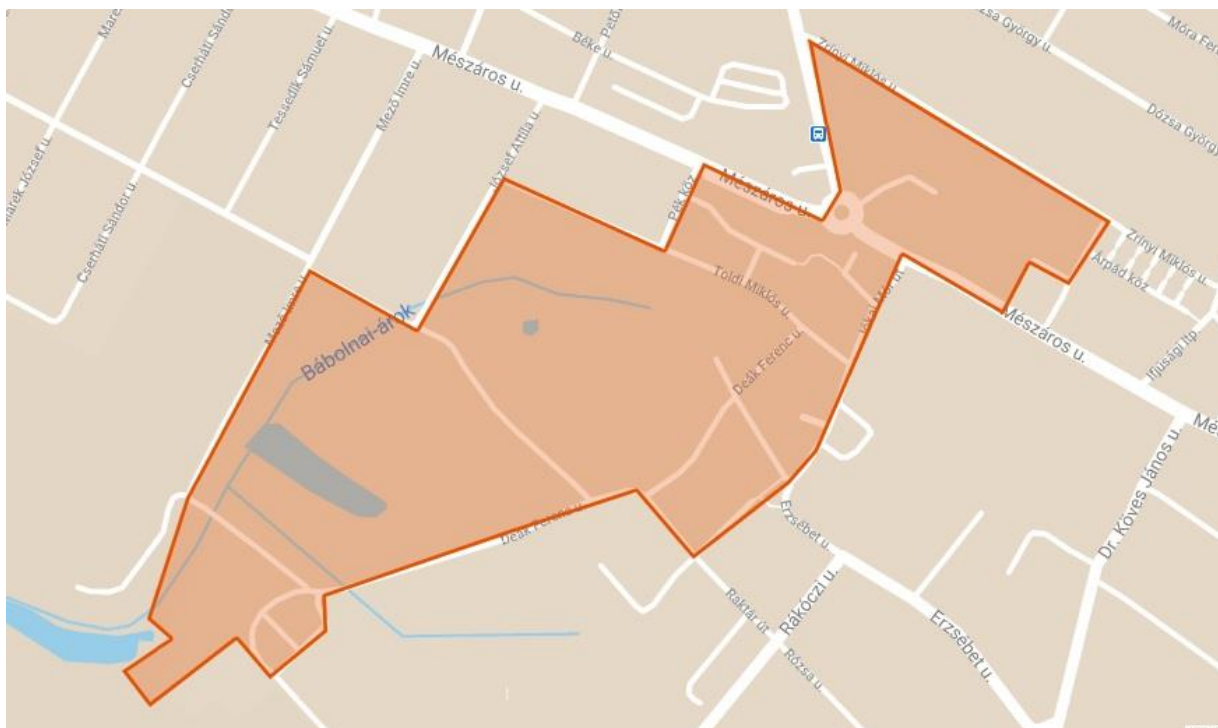
Jellemzők: Az ITS fő céljai közé tartozik az itt élők számára mind jobb lakókörülmények biztosítása, széleskörű és jó színvonalú szolgáltatások nyújtása mellett, továbbá szintén cél az idegenforgalom fellendítése. Ez utóbbi érdekében egységes idegenforgalmi egységként kezeli a várost, és egymásra épülően fogalmazza meg a természeti, kulturális és idegenforgalmi értékeit megőrző és hasznosító célokat és beavatkozásokat. Az 1. számú akcióterület mindezek egyik fő helyszínét, a turisztikai attrakcióbővítés, szálláshelyfejlesztés, intézményi- és rekreációs fejlesztés és közterületfejlesztés helyszínét foglalja magába.

A terület összképe jelenleg vegyes, intézmények, közösségi területek, és lakóterület is megtalálható. Az akcióterület déli felét a közelmúltban megvalósult Termélfürdő és szabadidőpark foglalja el.

A terület tulajdonviszonyai kedvezőek abból a szempontból, hogy nagyjából – a konkrét fejlesztésekkel érintett területek szinte teljes mértékben - önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanokból áll.

A településrendezési eszközök legutóbbi módosítása a kitűzött fejlesztések legtöbbje számára biztosítja a jogi, területi és műszaki feltételeket. Az akcióterület településközponti vegyes (Vt) besorolású, egy része különleges sport és szabadidős terület (Ksp), illetve zöldterület (Z). A finomhangolások érdekében válik szükségessé kisebb léptékű termódosítás.

Városközpont funkcióbővítő és zöldinfrastruktúra fejlesztése akcióterülete

Fejlesztési cél: A településközpont arculati fejlesztése, a turisztikai vonzerőfejlesztés és a szolgáltatási paletta bővítése. Mind turisztikai, mind gazdaságfejlesztési szempontból jelentős szereppel bíró, több lépcsős beruházként valósult és valósul meg Bábolna Termálfürdőjének és szabadidőparkjának fejlesztése. A fürdő átadásra került, a szabadidőpark fejlesztéseinek nagyobb része szintén megvalósult. A még hátralévő fejlesztések központi eleme a Termálfürdő és a Sportcsarnok közötti területen tanuszoda megvalósítása, kormányprogram keretében állami beruházásban. A területen található egy kihasználatlan tó, melyet át kell alakítani egy horgász, illetve csónakázó tóvá.

Bábolna adottságait és gazdaságfejlesztési lehetőségeit nézve – hagyományos, nagy múltú gazdasága mellett - a turizmus jelenti az egyik kitörési irányt. Bár a városközpont akcióterület fejlesztései egy részét kifejezetten a turizmus motiválja, ugyanakkor az eredményekből nemcsak a városba látogatók profitálnak, hanem általában mindazok, akik valamilyen módon kapcsolatba kerülnek a megvalósuló projektekkel: a lakosság, vállalkozók és intézmények is. Az akcióterületen az előző ITS-ben betervezett és 2020-ban megnyitott fürdőt igénybe vevő vendégek növekvő száma közvetlenül maga után vonja az egyéb szolgáltatások és a szálláshelyek iránti igénynövekedést. A kereskedelemben és a szálláshelyszolgáltatásban is fellendülés várható, melynek hatására a lakosság vállalkozási kedve is nő, maga után vonva az új munkahelyek teremtését, turisztikai vállalkozások beindítását. A turizmusfejlesztésnek a város gazdasági életére gyakorolt pozitív multiplikátor hatásai tehát rendkívül szerteágazóak, nem is beszélve a termálfürdő fejlesztéssel összefüggő egyéb közösségi fejlesztésekről, mint az infrastrukturális és közmű beruházások.

A város élhetősége javítása érdekében kiemelt cél a közösségi terek számának növelése Bábolnán, és az új közterek kialakítása mellett a meglévők megújítása, vonzóvá tétele, ahol jó tartózkodni. Az akcióterületen megvalósult projektek eredményeképp a település arculati fejlődése mellett funkcióbővülés is történik, ami a helyi közösségi kapcsolatok szorosabbra fűzése érdekében is célként fogalmazódik meg.

Külön célként jelennek meg a zöldvárosi fejlesztések, amelyek a zöldinfrastruktúra bővítésére és jó minőségű városi zöldfelületek létrehozására irányulnak. Ezek szerepe egyrészt városképi és közösségi szempontból kimagaslóak, de a városi zöldfelületek szerepe egyre nő a klímaváltozás káros hatásainak enyhítése terén is.

Az energiahatékonysággal összefüggésben a megújuló energiaforrások részarányának növelése a cél, másrészt a zöldenergiák használata a mobilitás terén is, ezért elektromos töltőállomások telepítése is megkezdődik.

Szükséges beavatkozások:

- A közelmúltban megnyitott és gyorsan közkedveletté vált Termálfürdőhöz kapcsolódóan egy korszerű tanuszoda megvalósítása. A tanuszoda egy 3000m²-es telken valósul meg egy 1500m²-es, 12 m magas épületben.
- A sportolás feltételeinek további javítása részeként megvalósul a labdarúgópálya lelátójának felújítása és a szabadidőpark további fejlesztése.
- A vendégfogadás feltételeinek bővítése, javítása indokolt, ezért a város fő turisztikai attrakcióinak közelében szálláshelyek kialakítása történik meg.

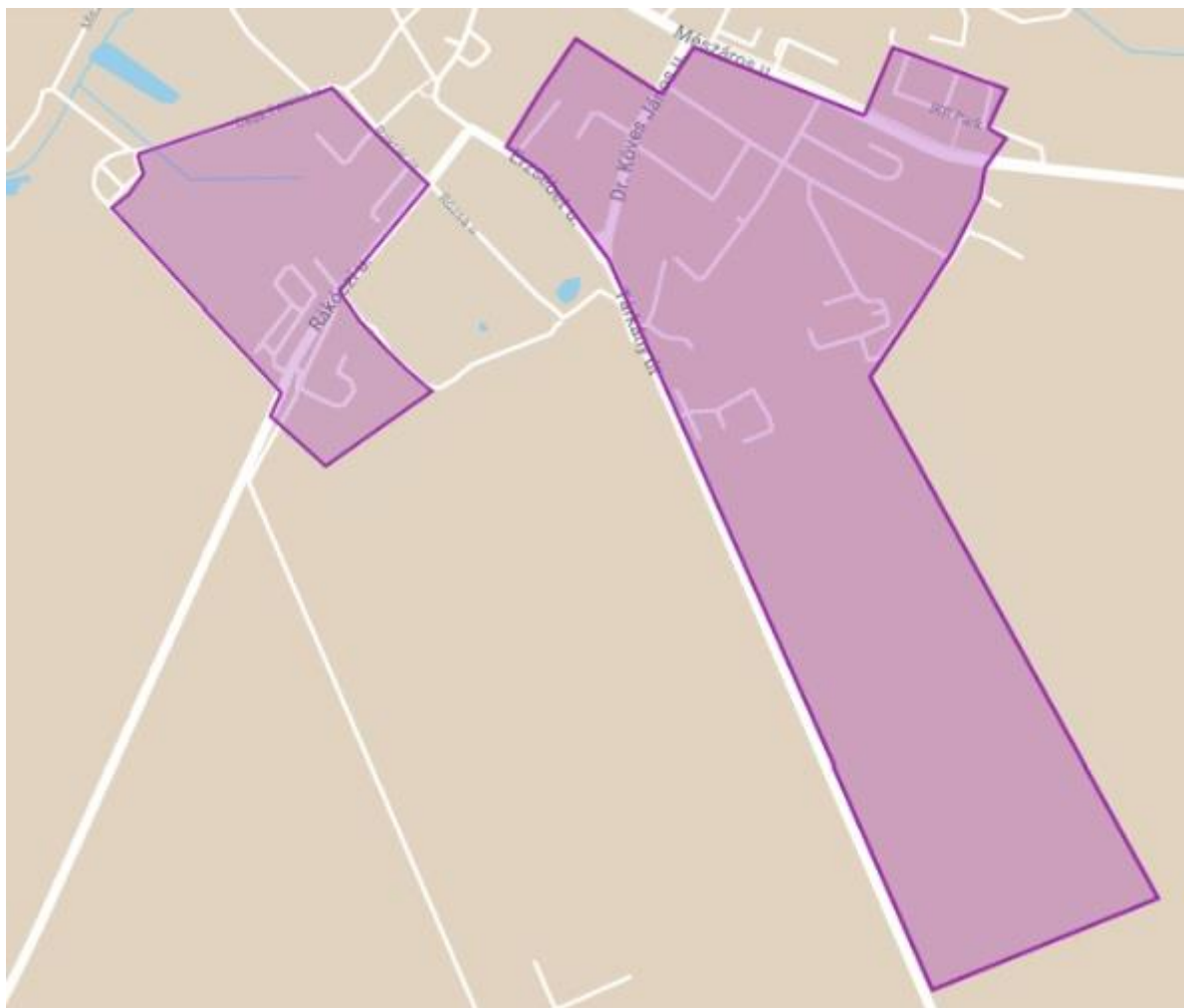
- A városkép javítása, a központ arculati fejlesztése érdekében a soron következő 7 éves tervezési időszak uniós és hazai céljaival összhangban városi zöldterületek kialakítása, zöldinfrastruktúra fejlesztés valósul meg.
- A város polgárai, valamint az idelátogatók számára is megvalósul a városközpontban elérhető szolgáltatási paletta bővítése. Intézményfejlesztés terén a szociális szolgáltatások korszerűsödnek és okosváros szolgáltatóközpont valósul meg, turisztikai téren pedig a helytörténeti gyűjtemény újul meg.
- A karbonsemlegesség és az energiahatékonyság összefüggésében megvalósulnak az első elektromos töltőállomások Bábolnán.

2.1.2. Ipari Park fejlesztése – Akcióterület 2.

Helyszín: Az akcióterület Bábolna déli részén, a városból kivezető Rákóczi Ferenc út mentén, annak két oldalán helyezkedik el, és magába foglalja a meglévő ipari zónát az Erzsébet u. - Tárkányi út vonala és a Mészáros u. által közrefogott területen. A lehatárolás összhangban van a hatályos településrendezési eszközökben kijelöltekkel.

Jellemzők: A terület egy részén már jelenleg is üzemelnek meglévő vállalkozások, jellemzően a Rákóczi Ferenc út két oldalán, közvetlenül az út melletti területrészen. A város céljai és a vállalkozói igények alapján az ipari terület bővítése indokolt. A hatályos településrendezési eszközökben gazdasági ipari területként (Gip) besorolt terület egésze képezi az akcióterületet. A Rákóczi út közelében lévő területrész beépült, a Deák Ferenc utcáig terjedő területrész jelenleg füves terület facsoportokkal. Az Erzsébet u. és a Mészáros utca által közrefogott területen meglévő ipari vállalkozások működnek, a Tárkányi út mentén D-i irányban további területi tartalékok állnak rendelkezésre.

Ipari Park fejlesztése akcióterület

Fejlesztési cél: A helyi gazdaság erősítése lényeges fejlesztési prioritás, hiszen hosszú távon csak egy kiegyensúlyozott, fejlődőképes, a mindenkori új fejlesztési energiákat befogadni képes, azokat hasznosítani tudó gazdaság képes biztosítani a település egészének fejlődését és gyarapodását, a város polgárainak a helyben történő boldogulását.

Az ITS célrendszerének központi eleme a gazdaság dinamizálása, a vállalalkozási környezet javítása, a meglévő és potenciális új vállalkozások működési feltételeinek javítása. Az akcióterület e célok megvalósítása számára biztosít területet olyan formában, hogy egy a vállalkozások, cégek számára minden igényt kielégítő vállalalkozási terület jöjjön létre.

Az ipari park fejlesztésének célja kettős. Magába foglalja a műszaki, területi előkészítést, valamint az üzleti, marketing típusú beavatkozásokat is.

Az Ipari Park fejlesztése során a hosszú távra történő felelős gondolkodás kell, hogy érvényesüljön mind a városvezetés, mind a megtelepedni szándékozó vállalkozások részéről. Ennek szellemében azoknak a befektetéseknek kell prioritást élvezniük, amelyek hosszabb távon mind több helyi polgárnak nyújtanak majd megélhetést, illetve a várost tartós, kiszámítható és egyenletes bevételekhez juttatják. Így a csak ideiglenes céllal megjelenő, a gyors megtérülést követően a

realizált hasznót a településből kivívó és továbbálló vállalkozások helyett a helyi gazdaságba hosszú távra szervesen integrálódó, minél több embert foglalkoztató vállalkozások letelepedését kívánatos támogatni a bábolnai Ipari Parkban.

Az Önkormányzatnak - hasonlóan a jelenlegi gyakorlathoz - továbbra is különleges figyelmet kell fordítania egy-egy nagyobb tőkeerősségű ipari, agrár, kereskedelmi, logisztikai profilú vállalkozás betelepítése mellett a helyi illetőségű kis- és középvállalkozások beindításának támogatására, illetve működési feltételeik javítására.

Szükséges beavatkozások:

- Az Ipari Park településrendezési eszközökben kijelölt teljes területén az energia- és víziközművek kiépítése
- A megközelítés, feltáró közlekedési kapcsolat (közúti, kerékpáros) teleskörű biztosítása
- Befektetésösztönző intézkedések, kiajánlás, direkt marketing

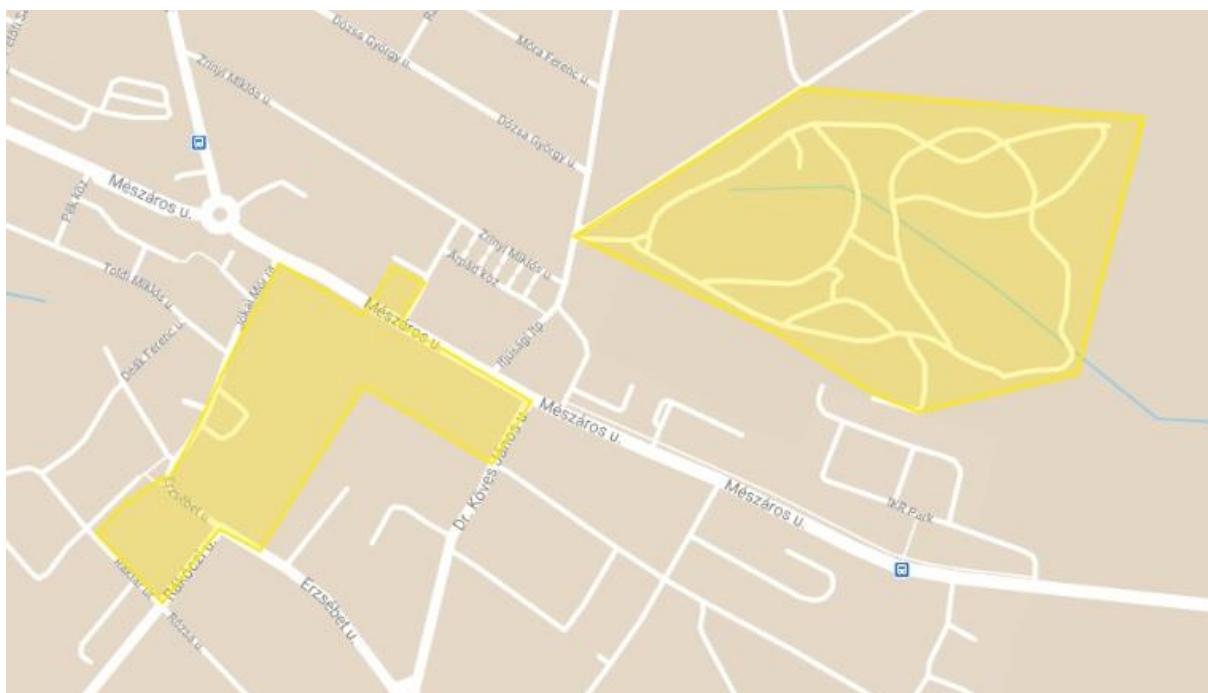
2.1.3. A Ménesbirtok értékörző bemutatása, rendezvényfejlesztés, a lovashagyományokra alapozott turizmusfejlesztés – Akcióterület 3.

Helyszín: Az akcióterület Bábolna központjában a Ménesbirtok területén és közvetlen környezetében helyezkedik el. Magába foglalja a Kastély, a Lovarda és az egykori Kaszinó területét, a Lovaspályát, valamint a Mészáros és a Jókai utcák által határolt zöldterületeket. Az akcióterület kiterjed az Arborétum területére is.

Jellemzők: A Ménesközpont a település központjában, szabadon álló, téglalap alaprajzú udvart körülvevő épületegyüttes: emeletes főépület (kastély), földszintes oldal- és hátsószárnyakkal (az istállók és kiszolgáló helyiségek). A kastély főhomlokzata előtt a Mészáros u. felé park terül el. Az udvarban két, szabadon álló, téglalap alaprajzú épület: a fedett lovarda és az egykori laktanya található.

A Ménesudvart impozáns épületegyüttes öleli körül. A központi kastélyépület falait még a Ménesbirtok alapítás előtti tulajdonosa, a Szapáry család valamely tagja építette az 1700-as évek legelején. Ez Bábolna legrégebbi épülete, amelynek vastag falai, hangulatos folyosói történelmi légkört sugároznak. Az épületegyüttes lényegében az ezt követő felújítás és bővítés eredményeképp, az 1810-es években nyerte el mai formáját. A jelenleg irodaépületként használt kastély jobb szárnya a törzsmén istállóval folytatódik. Az istálló a Hősök kapujával, majd az 1970-es években a korábbi istállókból átalakított, ma állófogadások rendezésére alkalmas fogadóteremmel, és színházteremmel folytatódik. Az épületegyüttes bal szárnyán az irodahelyiségeket a háttér és fogatos lovak istállója, a fedezettető és a ma is szakértő munkának otthont adó kovácsműhely kíséri. Az épületek által körülölelt, csodálatos parkkal, virágágyásokkal és szökőkúttal díszített térben további nevezetességeket találunk.

A Ménesbirtok akcióterület

Fejlesztési cél: Az akcióterületi fejlesztések végső célja az integrált turizmusfejlesztés megvalósítása Bábolnában. Cél eredményes együttműködés kereteinek létrehozása, és az egymást erősítő fejlesztések megvalósítása. A település sokrétű kínálatának idegenforgalmi hasznosítása a szinergiákra építve, komplex turisztikai programcsomagok felépítésével történik. Végső cél a többnapos programlehetőség megteremtése. A kínálati elemek, amelyeket az akcióterület magába foglal:

- Lovasmúzeum
- Ménesudvar
- Istállók
- Lovarda
- Kocsimúzeum
- Hősök kapuja
- Imperiál Vendégház
- Víztorony
- Arborétum
- Csikótelep
- Lovaspálya
- Kiállító területek

Egyedi idegenforgalmi, turisztikai vonzerővel bíró rendezvények, programcsomagok, fejlesztések révén kell, hogy a település vonzereje növekedjen, mely a gazdaságos működését is biztosíthatja a Ménesbirtok és az Önkormányzat számára egyaránt. Ehhez szükséges a kínálat szélesítése, turisztikai termékek kifejlesztése, szolgáltatások bővítése (strandfürdő, vendéglátás fejlesztése,

lovakprogramok, agrárprogramok, kerékpárút, víztorony kreatív fejlesztése, szabadidőpark, természeti adottságok vonzóvá tétele stb.).

Az akcióterület fejlesztésének célja a település gazdaságának megerősítése, dinamizálása, a foglalkoztatás bővülése, a szabadidős lehetőségek bővülése a város polgárai számára szorosan kapcsolódva a település csaknem valamennyi tematikus céljához. Az akcióterületi fejlesztések járuljanak hozzá a település gazdaságának élénkítéséhez és több lábra állásához.

A Ménesbirtok jelenlegi és telepíthető szolgáltatásai sok fejlesztési lehetőséget rejtnek magukban. Ez lehetőség arra is, hogy a Bábolna a térség turisztikai központjává váljon a már meglévő desztinációk újabakkal való bővítésével, vonzó táj-jellegű hagyományteremtő fesztiválok megszervezésével, többfunkciós turisztikai fejlesztésekkel, a jelenlegi vendégforgalom növelésével.

A felépített brand alkalmas arra, hogy a jelenleginél jobban pozícionált legyen a turisztikai piacon ennek érdekében a marketingje javítandó lenne. A lósport és a lovas hagyományok iránt érdeklődők és a lovaglás szerelmesei mellett érdemes megcélozni nívós rendezvényhelyszínként szélesebb rétegeket is.

Turisztikai szempontból is előnyös lenne, és a Bábolnaiak érdekeit is szolgálná a Kastély parkjának megnyitása, cél integrálni a település pihenőterületeinek részévé.

Szükséges beavatkozások:

- A terület potenciáljának megfelelő hasznosítását szolgáló marketingmunka szükséges
- A Ménesbirtok tulajdonában lévő épületek állagmegóvása, felújítása
- Kocsimúzeum bővítése
- Víztorony kreatív átépítése
- Rendezvényszervezés

2.2. AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN MEGVALÓSÍTÁSRA KERÜLŐ FEJLESZTÉSEK

A fejezet bemutatja, hogy melyek azok a beavatkozások, melyek megvalósításával az adott akcióterületre vonatkozó célok elérhetők, és melyeket az önkormányzat és partnerei az akcióterületen az elkövetkezendő években elvégeznek vagy terveznek elvégezni az akcióterület fizikai, társadalmi-gazdasági és környezeti megújítása érdekében. A beavatkozások projektek/projektcsomagok megvalósítását jelentik. Az ITS-ben megjelenítendő projektek listája indikatív jellegű.

Az akcióterületi projektek közös jellemzői:

- egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektek segítik más projektek megvalósulását illetve hatásának kiteljesedését;
- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,
- volumenük, így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen

2.2.1. A „Városházak funkcióbővítő és zöldinfrastruktúra fejlesztése” akcióterületen megvalósuló fejlesztések

A Városházak akcióterületen megvalósítandó konkrét intézkedéseket összefoglalóan mutatja be a következő táblázat.

Sorszám	Beavatkozás/Projekt megnevezése	Célja, elvárt eredmények	Kapcsolódás a tematikus célokhoz
1.	Településközpont zöldinfrastruktúra és turisztikai fejlesztése	Bábolna Város Önkormányzata és a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok tulajdonában lévő ingatlanokon megvalósuló településközpont kialakítás. Zöld Város program keretében a Jókai M. utca rehabilitációja városi zöldterületek fejlesztésével.	K1
2.	A település turisztikai fejlesztése, a szükséges szállások számának növelése	Bábolna Város Önkormányzat tulajdonában lévő Arany J. u. 4. és 6. szám alatti ingatlanok felújítása, mellyel a település központjában, turisztikai attrakcióinak közelében szálláshelyek kialakítása, apartmanházak építése.	G3
3.	A Bábolnai Alapszolgáltatási Központ Idősek Klubja korszerűtlen, leromlott épületéhez új épületszárny építése a Zrínyi M. u. 15. szám alatti ingatlanon a szociális szolgáltatások integrációja megvalósítása érdekében	A város dinamikus fejlődése olyan alapot teremtett, amely lehetőséget ad arra, hogy további a XXI. század kihívásainak megfelelő válaszokat kínáljon, - illetve szociális szolgáltatásokat biztosítsunk a helyi lakosok és vállalkozások számára. A település új és modern közszolgáltatásokkal kapcsolatos fejlesztései közé fog tartozni a Bábolnai Alapszolgáltatási Központ és az Idősek Klubjának korszerűsítése, illetve új szárny építése. A projekt megvalósításával megvalósulna a szociális szolgáltatások integrációja.	T2
4.	Tanuszoda megvalósítása	Tanuszoda építése tervben van a Strand-fürdő és a Sportcsarnok közé. Ez állami támogatással készülne és az elkövetkezendő évek alatt valósulna meg kormányprogram szerint.	T1
5.	Helytörténeti Gyűjtemény fejlesztése	Legfontosabb cél a projekt keretében a bútorzat cseréje, javítva ezzel a kiállítás színvonalát. A bútorzat cseréje mellett megvalósul a kiállításnak megfelelő függesztvények felszerelése és mobil kiállító állványok beszerzése is.	G3

6.	A könyvtár épületében részbeni funkcióváltással „okos város szolgáltató központ” kialakítása	A XXI. század egyik „hívószava” a környezetvédelem mellett a smart city, azaz okos város. A könyvtár látogatottsága folyamatosan csökken. A projekt célja, hogy a könyvtár alkalmazkodjon az új felhasználói igényekhez, így már nem csak helyhez kötött szolgáltatásokkal tudja várni a látogatókat. A projekt célja továbbá, hogy biztonságos környezetet biztosítsunk a közösség valamennyi tagja számára, ahol olvashatnak, tanulhatnak, informálódhatnak, kutathatnak, szórakozhatnak is egyben. Cél a könyvtári funkciók kibővítésével és az okos város központ kialakításával a lakosság egy nagyobb részének megszólítása.	T1
7.	Sportolási feltételek javítása – lelátó felújítása	A projekt célja, hogy Bábolna Város Önkormányzata megfelelő sportolási lehetőségeket biztosítson helyben, a lakosok számára. A sportolási lehetőségekhez minőségi szolgáltatásokat kell nyújtani, ehhez az egyik cél a bábolnai labdarúgópálya lelátójának a felújítása.	T1
8.	Elektromos töltőállomások telepítése	A karbonsemlegesség és a klímatudatosság szempontjából lényeges fejlesztés első körben a Bábolna Sped üzemanyagtöltőállomásánál valósul meg. A projekt első lépésként 2 db elektromos töltőállomás létesítését tartalmazza, amely a későbbiek során újabbakkal is kiegészülhet a város több pontján. Például a termálfürdő közelében is indokolt.	K1
9.	Áramgeneráló bicikli, mint szemléletformáló és közösségkovácsoló eszköz	Első körben az iskolában kerülne elhelyezésre. Üzembe állításával a szemléletformálás és az energiatudatosságra nevelés fontos eszközévé válik, amellyel, közösségkovácsoló szerepet is betölt.	K1

2.2.2. Az „Ipari Park fejlesztése” akcióterületen megvalósuló fejlesztések

Az Ipari Park akcióterületen megvalósítandó konkrét intézkedéseket összefoglalóan mutatja be a következő táblázat.

Sorszám	Beavatkozás/Projekt megnevezése	Célja, elvárt eredmények	Kapcsolódás a tematikus célokhoz
10.	Az Ipari Park műszaki infrastruktúrafejlesztése	A projekt célkitűzése az ipari park fejlesztése és a helyi vállalkozások segítése. Az ipari park területén lévő közmű kiépítése és korszerűsítése és útfejlesztés az elsődleges cél.	G1
11.	Befektetésösztönzés, marketing	Az Ipari Park megtöltésének elősegítésére üzleti típusú ösztönzők alkalmazására is szükség van. Ki kell dolgozni a befektetésösztönzés helyi - jogszabályi, adópolitikai és egyéb - technikáit, amelyek által a kiépülő Ipari Park vonzóvá válik a telephelyet kereső vállalkozások számára.	G1

2.2.3. A „Méneshirtok értékörző bemutatása, rendezvényfejlesztés, a lovashagyományokra alapozott turizmusfejlesztés” akcióterületen megvalósuló fejlesztések

A Méneshirtok akcióterületen megvalósítandó konkrét intézkedéseket összefoglalóan mutatja be a következő táblázat.

Sorszám	Beavatkozás/Projekt megnevezése	Célja, elvárt eredmények	Kapcsolódás a tematikus célokhoz
12.	Méneshirtok marketing	A Méneshirtok ma még nem tudja azt a pozíciót betölteni a piacon, amelyre adottságai predesztinálnák. Ehhez egy európai színvonalú és kiterjedésű marketing kampány beindítására van szükség, amely a vendégkör bővülését és a településen eltöltött vendégéjszakák számának növekedését hozza.	G3
13.	Kocsimúzeum fejlesztése	A fogathajtás és a hajtósport történetéből a Méneshudvarban található kocsimúzeum ad ízelítőt. A néhány éve felújított létesítmény bővítése, a kiállítás továbbfejlesztése a cél.	G3
14.	Méneshirtok épületeinek felújítása és állagmegóvása	A Méneshirtok központját képező Szapáry-kastély országos műemléképületének folyamatos jó karban tartása, a szükséges felújítási munkák elvégzése.	K1
15.	Víztorony-kilátó kialakítása	A Kastély és a Polgármesteri hivatal épülete közötti zöldterületen áll a város régi hasznosítatlan víztornya. Cél kreatív fejlesztése, kilátó, illetve kávézó létesítésével, amely Bábolna egyik unikális attrakciójává válik.	G3

2.3. AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜLI FEJLESZTÉSEK

A fejezet a három akcióterületen kívül végrehajtandó, a Bábolna szempontjából jelentős fejlesztéseket mutatja be aszerint, hogy azok a kulcsprojektek, a hálózatos projektek, vagy az egyéb projektek közé sorolhatóak-e, illetve hogy mely települési szintű középtávú fejlesztési célhoz illeszkednek a leginkább.

2.3.1. Kulcsprojektek

Akcióterületen kívüli kulcsprojektek azok a tervbe vett fejlesztések, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú települési cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt (ami jellemezően nagyobb összegű projekt) megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének.

Sorszám	Beavatkozás/Projekt megnevezése	Projekt célja, elvárt eredmények	Kapcsolódás a tematikus célokhoz
16.	A munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése	Időskori képzések, kukoricafesztivál, gyakornoki tehetség programok- helyi vállalkozók, vállalatok bevonásával a helyi identitás növelésével.	G2
17.	Országos jelentőségű rendezvényhelyszín fejlesztése	A Bábolnai gazdanapok külterületi helyszínein a belvízelvezetés megoldása, infrastruktúrafejlesztés, kerékpárútkapcsolat kiépítése.	G3
18.	Az Arborétum értékvédelme, fejlesztése	A Ménesbirtok tulajdonában lévő Bábolnai Arborétum fejlesztése növényállományát tekintve, továbbá programokkal, bemutatókkal. Iskolai, óvodai csoportok látogatásának biztosításával.	G3
19.	Telekkínálat bővítése	A projekt célja a városba történő beköltözések elősegítése, támogatása. Ennek érdekében önkormányzati építési telkek kialakítása, közművesítése történik meg.	T1

2.3.2. Hálózatos projektek

Akcióterületen kívüli hálózatos projektek több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből állnak, melyek Bábolna egészére vagy annak jelentős részére kiterjednek, a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik.

Sorszám	Beavatkozás/Projekt megnevezése	Célja, elvárt eredmények	Kapcsolódás a tematikus célokhoz
20.	Önkormányzati tulajdonú épületek energiahatékonyságát növelő beruházások	Az önkormányzati intézmények mindegyikének energiahatékonysági korszerűsítése, hőszigetelés, nyílászárók korszerűsítése. Napelemes rendszerek telepítése az intézmények energetikai korszerűsítésének megvalósítására (általános iskola, sportcsarnok, óvoda, polgármesteri hivatal, szabadidőközpont, könyvtár).	K1
21.	Települési közvilágítás korszerűsítése	A fejlesztés célja az utcai közvilágítás hagyományos izzóinak kiváltása nagyobb fényerejű, kisebb fogyasztású korszerű led-es izzókkal.	T1

22.	Klímavédelem, megújuló energiák használatának növelése, költségcsökkentés	2018-ban sikeres pályázat keretén belül Bábolna Város Önkormányzata elnyerte a Klímatudatos Önkormányzat díját. 2019-ben pedig KEHOP-os pályázat keretén belül energiatudatos szemléletformálás vette kezdetét a településen.	K1
23.	Bábolna - M1 autópálya kivezető szakasz felújítása	Bábolnát az autópályával összekötő négy számjegyű (8151) útszakasz felújítása. Az út a Magyar Közút tulajdonában található. A fejlesztés a Közútkezelő pályázata alapján valósulna meg, pályázat esetén konzorciumi együttműködés jön létre. Az út fontos kapocs Bábolna és az autópálya között. A személyautók mellett a teherforgalom nagy része is ezen az úton bonyolódik. Nem csak Bábolna, de a környező települések iparterületeit is nagymértékben érintené ez a fejlesztés. A jelenlegi útszakasz elhasználódott, gödrös, kátyús, a burkolat több helyen megsüllyedt és balesetveszélyes.	G1
24.	Csapadékvíz elvezető rendszer felújítása a Malom tó vízgyűjtő területén	A Malom tóba futó csapadékvíz elvezető rendszer teljes felújítása. Nyílt illetve zárt csapadékvíz elvezető árkok takarítása, a hiányos és nem megfelelő részek újraépítése. A Malom tó mederkotrása és a bevezető rendszerek átépítése. Mezőgazdasági hasznosítás öntöző tóként való funkcióváltással.	T1
25.	Belterületi vízrendezés, a települési csapadékvíz elvezetés kiépítése, felújítása	A csapadékvíz-elvezetés szempontjából elsődleges feladat a jelenlegi árokrendszer vízszállító-kapacitásának szinten tartása, melyet csak megfelelő karbantartással lehet eszközölni. Több utcában is szükséges, köztük több újonnan létesített, részben aszfaltozásra váró lakóutcában a vízelvezető rendszer kialakítása. A csapadékvízrendezés megvalósítása legfontosabb a Zrínyi Miklós, Dózsa György és Móra Ferenc utcákban, ezt követően a Mérleg, Virág és a Petőfi utcákban valósítandó meg. A külterületi puszták egészséges ivóvízzel történő ellátása is feladat. A Bana-Bábolna árok mederkotrása, meder-nyomvonal rendezése.	T1
26.	Belterületi utak építése, felújítása, folyamatos karbantartása	A jó minőségű úthálózat a települési arculat egyik meghatározó eleme. Emellett közlekedésbiztonsági szempontból és a lakosság komfortérzetének növelése érdekében is szükséges a belterületi utak folyamatos jó karban tartása. A projekt célja a leromlott állapotú belterületi önkormányzati utak, útszakaszok folyamatos kátyúzása, szőnyegezése (ahol indokolt). Az útpadka gondozása. Bábolna belterületén meglévő lakóutcák aszfaltozása. Az aszfaltozási munkálatok által érintett lakóutcák: az Akác és a Patkó utcák, és a Körösfő út. Az útépítéssel javul a lakókörnyezet életminősége és Bábolna lakónépesség megtartó ereje, ami a helyi adóbevétel növeli. A településre érkező gépjárművek sebességét csökkentő forgalom csillapító szigetek kiépítése a Mészáros út és az Ácsi út bevezető szakaszán. A beruházás csökkenti a balesetveszélyes helyzetek kialakulását és csökken a város levegőszennyezettsége."	T1
27.	Helyi parkolás és közlekedés fejlesztése	A projekt keretében a Szabadidőparknál további parkolóhelyek létesülnek. A projekt másik helyszíne a	T1

		Coop áruház környéke, ahol halszálla kialakítású parkolóhelyek kerülnek kialakításra. A Termálfürdő és a Szabadidőpark közötti úton a 3,5 tonna össztömeget meghaladó járművek számára behajtási korlátozás kerül bevezetésre.	
28.	Kerékpárutak létesítése (társági és belső hálózat)	A kerékpárút hálózat fejlesztése, a már meglévő és új szakaszok hálózattá szervezése, a földúthálózat fejlesztése a településközi kerékpározási lehetőségek bővítése érdekében, és a kiszolgáló infrastruktúra kiépítése. Kerékpártárolók kihelyezése. Bána-Bábolna-Nagyigmánd, valamint Bábolna-M1 autópálya-Ács települések közötti kerékpárutak építése. A kerékpárút építésével megkönnyíthető a települések közti és a Bábolnához tartozó külső településrészekén élők balesetmentes kerékpáros közlekedése mind intézményi, mind munkahelyi elérhetőség tekintetében.	G3

2.3.3. Egyéb projektek

Akcióterületen kívüli egyéb projektek az alábbiak:

Sorszám	Beavatkozás/Projekt megnevezése	Célja, elvárt eredmények	Kapcsolódás tematikus célokhoz
29.	EÜ alapellátás minőségének javítása	A projekt céljai az egészségügyi alapellátás minőségének javítása a település lakóinak számára.	T2
30.	Bábolnai Százszorszép Óvoda és Bölcsőde fejlesztése	Bábolnai Százszorszép Óvoda és Bölcsőde fejlesztése, óvodai szolgáltatás körülményeinek javítása, ezen belül (a korábban megvalósult fejlesztéseken túl): fedett kerékpártároló elhelyezése, tető lécezés felújítása, árnyékolás és előtető kialakítása, belső állmennyezet kialakítása és festés, akadálymentesítés megvalósítása. Megvalósul az óvodában a nevelői öltöző felújítása, a Kis óvodában a tálaló konyha padozatának cseréje. IKT fejlesztés: eszközbeszerzés az óvodai csoportok számára 1 projektor és 6 laptop.	T2
31.	Közbiztonság megőrzése, közbiztonsági központ kialakításával	A Bábolnai Polgárőr és Környezetvédő Egyesület 2020-ban alakult, azért, hogy új és modern szemléletben támogassa a helyi közbiztonság fenntartását, Bábolna Város Önkormányzatával és a Komáromi Rendőrséggel együtt. Az Egyesület összefogja azon civileket, akiknek szívügye a helyi biztonság és elkötelezettek az iránt, hogy ne kövessenek el a településen bűncselekményeket. Az Egyesület polgárőrei a rendőrséggel és az önkormányzati rendészettel közösen járőrszolgálati feladatokat látnak el, a helyi rendezvények biztosításában közreműködnek.	T1
32.	Falu és tanyagondnoki szolgálatok fejlesztése	A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás célja a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányainak	T1

		enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése. Ezen szolgáltatás teljesítéséhez a projekt tartalmazza a tanyagondnoki kisbusznak, egy új, megbízhatóbb kisbuszra cserélését.	
33.	Szennyezőforrások felszámolása	A projekt célja a település déli területén hátrahagyott sertéstelep melléktermék (hígtrágya) tározók felszámolása, a kármentesített terület hasznosítása. A projekt része a szennyezőforrások felszámolását segítő eszközök és berendezések beszerzése: légszennyezés méréséhez eszköz vásárlás; a kapcsolódó vizsgálatokhoz és szükséges intézkedések megtételére személyi állomány biztosítása.	K1
34.	Városi szennyvíztisztító telep felújítása, korszerűsítése, új eszközbeszerzések, energiahatékony üzemeltetése	A projekt a KEHOP pályázati forrás felhasználására irányul. Részeként megvalósul a városi szennyvíztisztító telep felújítása, korszerűsítése, új eszközbeszerzések történnek, energiahatékony üzemeltetés valósul meg (ÉDV Zrt. pályázata alapján).	K1
35.	Közösségi kerékpáros rendszer kiépítése	Bérbicikli (bubi) telepítése, a Fürdő, Buszvégállomás, településközpont között.	K1
36.	Településmarketing az M1 autópálya mentén	A Bábolna-torony kivilágításának megoldása, barna alapú turisztikai tábla kihelyezése az autópálya mentén, amely Bábolnára hívja fel a közlekedők figyelmét.	G1
37.	Digitális fejlesztések a turizmusban	Kifejezetten Bábolna igényes turisztikai bemutatására szakosodott mobil alkalmazások fejlesztése.	G3

2.3.4. A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégia céljaihoz

Az egyes fejlesztési projektjavaslatok és a települési tematikus célok kapcsolata

Középtávú célok	települési	Kulcsprojektek	Akcióterületi projektek	Hálózatos projektek	Egyéb tematikus projektek
G1			Az Ipari Park műszaki infrastruktúrafejlesztése	Bábolna - M1 autópálya kivezető szakasz felújítása	Településmarketing az M1 autópálya mentén
A helyi gazdasági szervezetek teljes körű, megfelelő környezet biztosítása	gazdasági igényeinek kiszolgálása, vállalati		Befektetésösztönzés, marketing		
G2		A munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése			
A működő cégek, vállalkozások és védelme, képzési programok	megtartása				

G3 Az idegenforgalom fellendítése, turizmusfejlesztés, attrakcióbővítés a turisztikai vonzerő növelése érdekében	Országos jelentőségű rendezvényhelyszín kialakítása	A település turisztikai fejlesztése a szükséges szállások számának növelésével	Kerékpárutak létesítése (térsvégi és belső hálózat)	Digitális fejlesztések a turizmusban
	Az Arborétum értékvédelme, fejlesztése	Helytörténeti Gyűjtemény fejlesztése		
		Ménesház marketing		
		Kocsimúzeum fejlesztése		
T1 Komfortos lakókörnyezet, élhető, biztonságos és okos város	Telekkínálat bővítése	Tanuszoda megvalósítása	Települési közvilágítás korszerűsítése	Közbiztonság megőrzése, közbiztonsági központ kialakításával
		A könyvtár épületében részbeni funkcióváltással „okos város szolgáltató központ” kialakítása	Csapadékvíz elvezető rendszer felújítása a Malom tó vízgyűjtő területén	Falu és tanyagondnoki szolgálatok fejlesztése
		Sportolási feltételek javítása – lelátó felújítása	Belterületi vízrendezés, a települési csapadékvíz elvezetés kiépítése, felújítása	
			Belterületi utak építése, felújítása, folyamatos karbantartása	
T2 A társadalmi, szociális ellátó rendszer jó színvonalú működtetése			Helyi parkolás és közlekedés fejlesztése	
		A Bábolnai Alapszolgáltatási Központ Idősek Klubja korszerűtlen, leromlott épületéhez új épületszárny építése a Zrínyi M. u. 15. szám alatti ingatlanon a szociális szolgáltatások integrációja megvalósítása érdekében		EÜ alapellátás minőségének javítása

K1 A klímaváltozás negatív hatásaihoz jól alkalmazkodó, karbonszegény, fenntartható zöld város	Településközpont zöldinfrastruktúra és turisztikai fejlesztése	Önkormányzati tulajdonú épületek energiahatékonyságát növelő beruházások	Szennyezőforrások felszámolása
	Elektromos töltőállomások telepítése	Klimavédelem, megújuló energiák használatának növelése, költségcsökkentés	Városi szennyvíztisztító telep felújítása, korszerűsítése, új eszközbeszerzések, energiahatékony üzemeltetése
	Áramgeneráló bicikli, mint szemléletformáló és közösségkovácsoló eszköz		Közösségi kerékpáros rendszer kiépítése
	Kastélyépület felújítása és állagmegóvása		

2.4. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE ÉS ÜTEMEZÉSE

2.4.1. A fejlesztések ütemezése

Fontos, hogy az egyes projektek időzítését legfeljebb fél éves pontossággal megbecsüljük, illetve reális nagyságrendi becslést adjunk a tervezett beavatkozások, projektek forrásigényére vonatkozóan.

A fejlesztések ütemezésénél a város azt a stratégiát követi, hogy a húzóprojektek - ezek többségében kulcsprojektek és akcióterületi projektek - megvalósítására törekszik a tervezési időszak első éveiben. Ezek a projektek olyan szinergikus hatással bírnak, ami további - pontszerű, vagy kisebb hálózatos projektek - beindítását is elősegítik. A kulcsprojektek közül a munkavállalók készségeit sokoldalúan továbbfejlesztő képzési programokat tartalmazó projekt az égető szakképzett munkaerőhiány enyhítését hivatott enyhíteni, és hasonló célt várhatunk a telekkínálat bővítésétől is. Mindezek a munkahelyteremtésnek adnak újabb lökést, amelyre további fejlesztések fűzhetők fel. Különlegesek a Városközpont és a Ménesbirtok akcióterület projektjei, amelyek kiegészülve további egyéb projektekkel a település idegenforgalmának fellendítését alapozzák meg.

Fenti projektek beindítása egyrészt bevételeket is teremt az önkormányzat számára, másrészt turizmusgeneráló hatásúak, amelyek jó alapot biztosítanak a további - jellemzően hálózatos vagy egyéb, egyedi - projektek megvalósításához. A megújuló energiaforrások fokozott, tudatos alkalmazása költségcsökkentő hatású, így a megmaradó források a termelőő új bevételekkel együtt az életminőség javítását, az ellátás helyi rendszereinek (szociális szolgáltatások, oktatás-nevelés, egészségügy, kommunális szolgáltatások) a színvonal emelését segítik elő.

A fejlesztések tervezett ütemezése

Fejlesztések	Kezdés	Befejezés	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév	2024. I. félév	2024. II. félév	2025. I. félév	2025. II. félév	2026. I. félév	2026. II. félév	2027. I. félév	2027. II. félév
Városközpont funkcióbővítő és zöldinfrastruktúra fejlesztése – Akcióterület 1.																
Településközpont zöldinfrastruktúra és turisztikai fejlesztése	2021.09.	2024.09.														
A település turisztikai fejlesztése, a szükséges szállások számának növelése	2022.04	2024.06.														
A Bábolnai Alapszolgáltatási Központ Idősek Klubja korszerűtlen, leromlott épületéhez új épületszárny építése a Zrínyi M. u. 15. szám alatti ingatlanon a szociális szolgáltatások integrációja megvalósítása érdekében	2023.08.	2024.03.														
Tanuszoda megvalósítása	2022.01.	2022.10.														
Helytörténeti Gyűjtemény fejlesztése	2023.01.	2023.04.														
A könyvtár épületében részbeni funkcióváltással „okos város szolgáltató központ” kialakítása	2023.07.	2024.02.														
Sportolási feltételek javítása – lelátó felújítása	2023.07.	2024.02.														
Elektromos töltőállomások telepítése	2022.04.	2022.06.														
Áramgeneráló bicikli, mint szemléletformáló és közösségkovácsoló eszköz	2022.04.	2022.06.														
Ipari Park fejlesztése – Akcióterület 2.																
Az Ipari Park műszaki infrastruktúrafejlesztése	2022.01.	2022.10.														
Befektetésösztönzés, marketing	2022.08	2024.08.														
A Ménesbirtok értékőrző bemutatása, rendezvényfejlesztés, a lovas-hagyományokra alapozott																

Fejlesztések	Kezdés	Befejezés	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév	2024. I. félév	2024. II. félév	2025. I. félév	2025. II. félév	2026. I. félév	2026. II. félév	2027. I. félév	2027. II. félév
turizmusfejlesztés – Akcióterület 3.																
Méneshirtok marketing	2021.09.	2022.11.														
Kocsimúzeum fejlesztése	2022.11.	2023.04.														
Kastélyépület felújítása és állagmegóvása	2022.10.	2024.03.														
Víztorony-kilátó kialakítása	2023.01.	2023.05.														
Kulcsprojektek																
A munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése	2021.09.	2023.09.														
Országos jelentőségű rendezvényhelyszín kialakítása	2021.02.	2023.01.														
Az Arborétum értékvédelme, fejlesztése	2021.10.	2022.04.														
Telekkinálat bővítése	2021.08.	2023.08.														
Hálózatos projektek																
Önkormányzati tulajdonú épületek energiahatékonyságát növelő beruházások	2022.04.	2024.03.														
Települési közvilágítás korszerűsítése	2022.03.	2023.03.														
Klímavédelem, megújuló energiák használatának növelése, költségcsökkentés	2023.04.	2026.03.														
Bábolna - M1 autópálya kivezető szakasz felújítása	2021.02.	2022.12.														
Csapadékvíz elvezető rendszer felújítása a Malom tó vízgyűjtő területén	2021.11.	2022.12.														
Belterületi vízrendezés, a települési csapadékvíz elvezetés kiépítése, felújítása	2021.11.	2022.12.														
Belterületi utak építése, felújítása, folyamatos karbantartása	2022.12.	2024.03.														

Fejlesztések	Kezdés	Befejezés	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév	2024. I. félév	2024. II. félév	2025. I. félév	2025. II. félév	2026. I. félév	2026. II. félév	2027. I. félév	2027. II. félév
Helyi parkolás és közlekedés fejlesztése	2022.01.	2022.04.														
Kerékpárutak létesítése (térségi és belső hálózat)	2022.09.	2026.09.														
Egyéb fejlesztések																
EÜ alapellátás minőségének javítása	2022.01.	2023.03.														
Bábolnai Százszorszép Óvoda és Bölcsőde fejlesztése	2022.07.	2022.09.														
Közbiztonság megőrzése, közbiztonsági központ kialakításával	2023.09.	2024.03.														
Falu és tanyagondnoki szolgálatok fejlesztése	2023.05.	2023.09.														
Szennyezőforrások felszámolása	2021.10.	2024.10.														
Városi szennyvíztisztító telep felújítása, korszerűsítése, új eszközbeszerzések, energiahatékony üzemeltetése	2023.10.	2024.10.														
Községi kerékpáros rendszer kiépítése	2024.01.	2024.04.														
Településmarketing az M1 autópálya mentén	2023.04.	2023.05.														
Digitális fejlesztések a turizmusban	2023.04.	2023.05.														

2.4.2. A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

A forrásigénnyel kapcsolatban fontos megjegyezni, hogy a tervezett beavatkozásoknál, projekteknel a teljes költségigény jelenik meg és nem csak a támogatási igény. Ennek oka, hogy a Stratégia mostani fázisában nem tudunk pontos adatokat megadni a későbbi támogatási arányokra, összegekre vonatkozóan. A következő táblázat tehát vázlatosan mutatja be a tervezett beavatkozások, projektek költségvonzatát, valamint a projektekre felhasználható összeg releváns forrását. Ez legtöbbször a 2021-2027-es programozási ciklus európai uniós fejlesztési források lehívását elősegítő Operatív Programok, de állami, kormányzati szintű forrásbevonás (hazai forrás), illetve nemzetközi jellegű pályázati források is szóba jöhetnek.

Az Operatív Programok kapcsán a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) érdemli a legnagyobb figyelmet, mert az önkormányzati célú fejlesztések többsége ebből lesz majd finanszírozható. A források hatékony, innovatív felhasználását segíti a Komárom-Esztergom megyére is elkészülő Integrált Területi Program (ITP), amely tartalmazza a megyére érvényes tervezett forrásallokációkat.

A gazdasági környezet fejlesztése szempontjából a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz) lesz döntő jelentőségű. Ezen kívül a Digitális megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz), az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz), az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz), valamint a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz) kapcsán várhatóak forrásallokációk.

Az Operatív Programokon túl további finanszírozási lehetőségek:

Uniós fejlesztési alapok:

- Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)
- Európai Szociális Alap (ESZA)
- Kohéziós Alap
- KAP (A közös agrárpolitika)
- Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
- Európai Strukturális és Beruházási Alapok
- Európai Stratégiai Beruházási Alap
- UIA (Városi innovatív cselekvések)
- URBACT
- HORIZONT 2020
- HORIZONT 2030
- LIFE
- EIAH Európai Beruházási Tanácsadó Központ
- JASPERS
- Fi-iránytű
- SECAP
- JESSICA
- H2020 Smart City

- ELENA

Egyéb nemzetközi támogatással megvalósuló programok:

- Norvég alap
- Roma gyakornoki program
- Visegrádi Alap
- Svájci–Magyar Együttműködési Program II.

Hazai finanszírozású programok:

- Nemzeti Kulturális Alap
- Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap
- Nemzeti Együttműködési Alap
- Kisfaludy Program
- Modern Városok Program
- Magyar falu program
- MLSZ Országos Pályaépítési Program

Az ITS keretében megvalósítani tervezett projektek forrásigénye (mintegy 5.324 millió Ft) meghaladja a tervezési időszakban reálisan bevonható források mértékét, ami, optimista becslés esetén sem várható, hogy meghaladja ezt az összeget. Mivel az elérhető források pontos összetétele sem ismert, az ITS ténylegesen végrehajtásra kerülő beavatkozásai sem azonosíthatóak. Az elérhető forrásokhoz kapcsolódó feltételek folyamatos figyelése, lehetőség szerinti alakítása és ez alapján a végrehajtandó projektek kiválasztása az ITS menedzselésének részét képezi.

A Komárom-Esztergom megyei TOP Plusz forrásokhoz hozzáadandó a többi operatív programból, illetve egyéb hazai fejlesztési forrásokból várhatóan Bábolnán felhasználható források nagysága. Ezek azonban jelenleg nem becsülhetők. Az éves monitoring során a menedzsment feladata lesz a fejlesztések közötti prioritizálás az ismertté váló fejlesztési források függvényében.

*Az integrált településfejlesztési stratégiákban megfogalmazott fejlesztések
indikatív forrásigénye (MFt)*

Projektek	Indikatív költségigény (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
Városközpont funkcióbővítő és zöldinfrastruktúra fejlesztése		
Településközpont zöldinfrastruktúra és turisztikai fejlesztése	180	GINOP PLUSZ, TOP PLUSZ, KEHOP PLUSZ, EGYÉB UNIÓS ÉS HAZAI FORRÁS
A település turisztikai fejlesztése a szükséges szállások számának növelésével	200	GINOP PLUSZ, TOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
A Bábolnai Alapszolgáltatási Központ Idősek Klubja korszerűtlen, leromlott épületéhez új épületszárny építése a Zrinyi M. u. 15. szám alatti ingatlanon a szociális szolgáltatások integrációja	150	EFOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS

megvalósítása érdekében		
Tanuszoda megvalósítása	350	HAZAI FORRÁS
Helytörténeti Gyűjtemény fejlesztése	15	TOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
A könyvtár épületében részbeni funkcióváltással „okos város szolgáltató központ” kialakítása	20	DIMOP
Sportolási feltételek javítása – lelátó felújítása	10	EFOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Elektromos töltőállomások telepítése	20	KEHOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Áramgeneráló bicikli, mint szemléletformáló és közösségkötő eszköz	3	EFOP PLUSZ, KEHOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Ipari Park fejlesztése		
Az Ipari Park műszaki infrastruktúrafejlesztése	1600	GINOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Befektetésösztönzés, marketing	20	GINOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
A Ménesbirtok értékörző bemutatása, rendezvényfejlesztés, a lovas-hagyományokra alapozott turizmusfejlesztés		
Ménesbirtok marketing	20	TOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Kocsimúzeum fejlesztése	70	TOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Kastélyépület felújítása és állagmegóvása	300	HAZAI FORRÁS
Víztorony-kilátó kialakítása	150	TOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Kulcsprojektek		
A munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése	20	EFOP PLUSZ, GINOP PLUSZ
Országos jelentőségű rendezvényhelyszín kialakítása	90	HAZAI FORRÁS
Az Arborétum értékvédelme, fejlesztése	70	KEHOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Telekkínálat bővítése	20	HAZAI FORRÁS
Hálózatos projektek		
Önkormányzati tulajdonú épületek energiahatékonyságát növelő beruházások	270	KEHOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Települési közvilágítás korszerűsítése	100	KEHOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Klímavédelem, megújuló energiák használatának növelése, költségcsökkentés	200	KEHOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Bábolna - M1 autópálya kivezető szakasz felújítása	100	IKOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Csapadékvíz elvezető rendszer felújítása a Malom tó vízgyűjtő területén	200	TOP PLUSZ
Belterületi vízrendezés, a települési csapadékvíz elvezetés kiépítése, felújítása	531	TOP PLUSZ
Belterületi utak építése, felújítása, folyamatos karbantartása	80	IKOP PLUSZ, HAZAI

		FORRÁS
Helyi parkolás és közlekedés fejlesztése	15	IKOP PLUSZ, TOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Kerékpárutak létesítése (térégi és belső hálózat)	150	IKOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Egyéb fejlesztések		
EÜ alapellátás minőségének javítása	50	EFOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Bábolnai Százszorszép Óvoda és Bölcsőde fejlesztése	40	EFOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Közbiztonság megőrzése, közbiztonsági központ kialakításával	20	TOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Falu és tanyagondnoki szolgálatok fejlesztése	10	HAZAI FORRÁS
Szennyezőforrások felszámolása	90	KEHOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Városi szennyvíztisztító telep felújítása, korszerűsítése, új eszközbeszerzések, energiahatékony üzemeltetése	120	KEHOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Közösségi kerékpáros rendszer kiépítése	20	IKOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS
Településmarketing az M1 autópálya mentén	10	HAZAI FORRÁS
Digitális fejlesztések a turizmusban	10	DIMOP PLUSZ, TOP PLUSZ, HAZAI FORRÁS

Az operatív programok - táblázatban alkalmazott - alkalmazott rövidítései:

- Digitális megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz)
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz)
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)

3. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

3.1. KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

A fejezet célja annak bemutatása, hogy az ITS tematikus céljai hogyan illeszkednek az EU szakpolitikai célkitűzéseivel, valamint az országos és a Komárom-Esztergom megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz és az egyéb bábolnai fejlesztési és rendezési dokumentumokhoz.

4.1.1. Illeszkedés az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez

Az Európai Unió a 2021-2027 közötti időszakra megfogalmazott szakpolitikai célkitűzései az alábbiak:

- Intelligens Európa
- Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa
- Jobban összekapcsolt Európa
- Szociális Európa
- A polgárokhoz közelebb álló Európa

A szakpolitikai célokhoz tervezett beavatkozások kerültek meghatározásra. Az ITS keretében a Bábolnára megfogalmazott középtávú fejlesztési célok uniós szakpolitikai célkitűzésekhez való illeszkedését mutatjuk be, amelynek során a kapcsolódások azonosítása a tervezett intézkedésekre figyelemmel történt.

A középtávú tematikus célok illeszkedése 2021-2027 közötti uniós szakpolitikai célokhoz

ITS tematikus cél	Uniós szakpolitikai cél
G1 A helyi gazdasági szervezetek igényeinek teljes körű kiszolgálása, megfelelő vállalkozási környezet biztosítása	- Intelligens Európa - Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa - A polgárokhoz közelebb álló Európa
G2 A működő cégek, vállalkozások megtartása és védelme, képzési programok	- Intelligens Európa - Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa - Szociális Európa - A polgárokhoz közelebb álló Európa
G3 Az idegenforgalom fellendítése, turizmusfejlesztés, attrakcióbővítés a turisztikai vonzerő növelése érdekében	- Jobban összekapcsolt Európa - A polgárokhoz közelebb álló Európa
T1 Komfortos lakókörnyezet, élhető, biztonságos és okos város	- Szociális Európa - Jobban összekapcsolt Európa - A polgárokhoz közelebb álló Európa

T2	- Szociális Európa
A társadalmi, szociális ellátó rendszer jó színvonalú működtetése	- A polgárokhoz közelebb álló Európa
K1	- Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa
A klímaváltozás negatív hatásaihoz jól alkalmazkodó, karbonszegény, fenntartható zöld város	- Jobban összekapcsolt Európa
	- A polgárokhoz közelebb álló Európa

4.1.2. Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz

A 2014. januárban elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) négy hosszú távú – 2030-ig szóló – átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg.

- Szakpolitikai célok:
 - Versenyképes, innovatív gazdaság
 - Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése
 - Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
 - Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I
 - Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom
 - Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
 - Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme
- Területi célok:
 - Az ország makro-regionális szerepének erősítése
 - A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
 - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
 - Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
 - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
 - Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása

Bábolna középtávú tematikus céljai a következőképpen illeszkednek az OFTK-ban megfogalmazott szakpolitikai célokhoz:

A középtávú tematikus célok illeszkedése az OFTK céljaihoz

ITS tematikus cél	OFTK cél
G1	- Versenyképes, innovatív gazdaság
A helyi gazdasági szervezetek igényeinek teljes körű kiszolgálása, megfelelő vállalkozási környezet biztosítása	- Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
	- Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése

G2 A működő cégek, vállalkozások megtartása és védelme, képzési programok	- Versenyképes, innovatív gazdaság - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
G3 Az idegenforgalom fellendítése, turizmusfejlesztés, attrakcióbővítés a turisztikai vonzerő növelése érdekében	- Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése - Versenyképes, innovatív gazdaság
T1 Komfortos lakókörnyezet, élhető, biztonságos és okos város	- Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom - Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
T2 A társadalmi, szociális ellátó rendszer jó színvonalú működtetése	- Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom - Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
K1 A klímaváltozás negatív hatásaihoz jól alkalmazkodó, karbonszegény, fenntartható zöld város.	- Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme - Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése

Komárom-Esztergom Megye Területfejlesztési Konceptiója (KEMTFK) 2013 decemberében került elfogadásra. A dokumentum 3 átfogó célt tűz ki:

- Városhálózati csomópont: XXI. Századi urbanizált táj
- Duna menti térség új minősége
- A megyei vidéki tájak új egyensúlya

Alábbiakban az ITS-nek e megyei célokhoz való illeszkedését mutatjuk be.

Illeszkedés a KEMTFK átfogó céljaihoz

Komárom-Esztergom megyei területfejlesztési koncepció átfogó céljai	G1	G2	G3	T1	T2	K1
Városhálózati csomópont: XXI. Századi urbanizált táj	xx	xx	xx	x	x	x
Duna menti térség új minősége	xx	xx	xxx	x	x	xxx
A megyei vidéki tájak új egyensúlya	xx	xx	xx	x	x	xx

x: az ITS stratégiai célja kismértékben járul hozzá a KEMTFK adott céljának eléréséhez

xx: az ITS stratégiai célja közepes mértékben járul hozzá a KEMTFK adott céljának eléréséhez

xxx: az ITS stratégiai célja nagymértékben hozzájárul a KEMTFK adott céljának eléréséhez

Illeszkedés a KEMTFK területi és specifikus céljaihoz

Komárom-Esztergom megyei területfejlesztési koncepció területi (T1-T5) és specifikus (S1-S3) céljai	G1	G2	G3	T1	T2	K1
T1 - Városhálózati csomópont nagytérégi integrációja, hálózatok, gazdaság és társadalomfejlesztés	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XX
T2 - Ikvárosok és térségük határon átnyúló együttműködése, nemzetközi térszervezés	XX	XX	XXX			XX
T3 - Duna mente struktúraváltása	XX	XX	XX	X		X
T4 - Kisalföldi agrárregió versenyképességének, népességeltartó és alkalmazkodó képességének megerősítése	XXX	XXX	XXX	XX	XX	XX
T5 - Dombvidékek komplex tájgazdálkodásra épülő helyi gazdaságának, szolgáltató funkcióinak és alkalmazkodóképességének megerősítése	XX	XX	XX	XX	X	X
S1 - A megye gazdaságának és vállalkezési struktúrájának diverzifikálása, kiemelkedő gazdasági pozíciójának stabilizálása	XXX	XXX	XXX			
S2 - Aktivitás, kreativitás és társadalmi integráció kibontakoztatása	X	XX	XX	XXX	XXX	X
S3 - Meglévő ipari parkok telephelyvonzó képességének növelése, rozsdá - és barnamezős területek, differenciált újrahasznosítása tájsebek rehabilitációja	XXX	XXX	XXX			

X: az ITS stratégiai célja kismértékben járul hozzá a KEMTFK adott céljának eléréséhez

XX: az ITS stratégiai célja közepes mértékben járul hozzá a KEMTFK adott céljának eléréséhez

XXX: az ITS stratégiai célja nagymértékben hozzájárul a KEMTFK adott céljának eléréséhez

A 2021-2027 közötti időszakra való felkészülés részeként Komárom-Esztergom megyében is megkezdődött a területfejlesztési koncepció felülvizsgálata és módosítása, valamint az új területfejlesztési program kidolgozása. Az ITS készítés időpontjában (2021. február) a megyei területfejlesztési koncepció tervezői egyeztetési változata ismert, a dokumentum egyeztetési eljárása zajlik. Tájékoztatásul bemutatjuk az ebben a tervzetben közzétett megyei célrendszert is (nem tekinthető elfogadott célrendszernek!).

Átfogó célok:

A1 Lépéstartás a tudásalapú társadalom és az IT vezérelt gazdaság fejlődésével

A2 Városok - városegységek - urbanizált táj fejlesztése

A3 A vidéki tájak új egyensúlyának elérése

A megye területi stratégiai céljai:

T1 Városhálózati csomópont

T2 Komáromi tengely és hídfőváros térsége

T3 Esztergomi tengely és hídfőváros térsége

A megye specifikus stratégiai céljai:

S1 Gazdasági fókuszok, a gazdaság diverzifikációja

S2 Válaszok az éghajlatváltozás kihívásaira - integrált tájgazdálkodás

S3 Kisvárosok és mikrotérségi központok átfogó modernizációja

S4 Az emberkincs óvása és erősítése – képzés, egészség, szociális gondoskodás

Előzetesen megállapítható, hogy amennyiben ez a megyei célrendszer elfogadásra kerül és ezzel hatályossá válik, az ITS-ben kitűzött célok és a megyei célok közötti kapcsolódási pontok jól beazonosíthatók. Ennek részletes (fentiekhez hasonló táblázatos) bemutatására akkor kerül sor, ha az ITS elfogadását megelőzően elfogadásra kerül a megyei területfejlesztési koncepció módosítása is.

4.1.3. A települési fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való összhang

Településfejlesztési koncepció

Bábolna önkormányzata 2011-ben fogadta el a településfejlesztési koncepciót. Ez a dokumentum van hatályban jelenleg is, módosítására időközben nem került sor. A településfejlesztési koncepció Bábolna akkori településrendezési tervének elkészítéséhez tartalmaz stratégiai, szakmai javaslatokat.

A településfejlesztési koncepcióban rögzítettek szerint a település fő stratégiai céljai:

- Minőségi fejlődés biztosítása, élhető település, komfortos lakókörnyezet kialakítása, amelyben a lakosság polgári életkörülményei biztosítottak
- A közintézményi rendszer feltételeinek minőségi biztosítása a szolgáltatások továbbfejlesztésével
- A jelenleg ki nem használt termálvíz potenciál erősítésének elősegítése
- A mezőgazdasági termékekre alapozott ipari gazdasági termelés támogatása
- Korszerű közlekedési és egyéb közmű infrastruktúra létrehozásának elősegítése
- A helyi építészeti-kulturális értékek védelme
- A környezeti értékek védelme

A településfejlesztési koncepcióban meghatározott fejlesztési célok, és az egyes célokhoz rendelt intézkedések:

Természeti értékek, adottságok kamatoztatása, idegenforgalom fellendítése

- Termálfürdő kialakítása megvalósítása *(a fejlesztés időközben megvalósult)*
- Sportkomplexum létrehozása
- Szélerőmű park létrehozása *(a fejlesztés időközben megvalósult)*
- Kerékpárút építése Bábolna és Nagyigmánd között

- Kerékpárutak építése a várostól északi, déli és keleti irányba
- Autóbusz pályaudvar felújítása, korszerűsítése *(a fejlesztés időközben megvalósult)*

Az intézmények szolgáltatási színvonalának javítása

- Internetes elérhetőség biztosítása a lakosság számára *(a fejlesztés időközben megvalósult, 5G elérhető)*
- Bábolnai Általános Iskola bővítése és komplex felújítása, modernizálása *(a fejlesztés időközben megvalósult)*
- Bábolnai Szabadidő Központ felújítása és szolgáltatásainak bővítése *(a fejlesztés időközben megvalósult)*
- Közintézmények akadálymentesítése *(a fejlesztés időközben megvalósult)*
- Egészségügyi Központ épületének felújítása *(a fejlesztés időközben megvalósult)*
- 2 lakásos önkormányzati-intézményi bérlakás építése –intézményi dolgozók részére *(a fejlesztés időközben megvalósult)*

Munkanélküliség alacsony szinten tartása, visszaszorítása, munkahelyteremtés

- Ipari park bővítése
- Hátrahagyott ipari és mezőgazdasági területek rehabilitációja

Népességszám növekedésének segítése, előregedés csökkentése

- 2 lakásos önkormányzati bérlakás építése

Környezettudatos életmód kialakítása

- Hulladékudvar létesítése *(a fejlesztés időközben megvalósult)*
- Játsszóterek EU-norma szerinti felújítása, átépítése *(a fejlesztés időközben megvalósult)*
- Zöldterületek, parkok fejlesztése
- Városközpontban szabadidő eltöltésére alkalmas többgenerációs közösségi tér kialakítása, valamint Polgármesteri Hivatal melletti terület rendezése *(ez utóbbi fejlesztés időközben megvalósult)*

Áttekintve a jelen stratégia által megcélzott középtávú fejlesztési irányokat, megállapítható, hogy az ITS maradéktalanul megfelel a településfejlesztési koncepció 2011-ben megfogalmazott elvárásainak. Az ITS-ben kitűzött átfogó cél és a középtávú célok tehát összhangban vannak a településfejlesztési koncepció céljaival, intézkedéseivel. Az ITS nagyobb hangsúlyt helyez a gazdaságfejlesztési típusú célokra intézkedésekre, valamint a zöldinfrastruktúra fejlesztés, energiahatékonyság és klímaadaptáció tárgykörére, mint a fejlesztési koncepció. Ezek megjelenítése az új településfejlesztési koncepcióban feltétlenül indokolt. Ettől függetlenül is Bábolna - mára avulttá vált - településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata és az új jogszabályi követelményeknek is megfelelő tartalommal történő aktualizálása mindenképpen időszerű és szükségszerű feladat!

Településrendezési eszközök

Bábolna hatályos településrendezési eszközei (településszerkezeti terve, szabályozási terve és helyi építési szabályzata) 2019-ben kerültek képviselőtestületi elfogadásra. Ezek alapján tehát a város friss és a legtöbb területet illetően alapvetően aktuális településrendezési eszközökkel rendelkezik. Az ITS-ben meghatározott akcióterületi fejlesztések ebből következően alapvetően összhangban állnak a településszerkezeti tervvel. Az ITS projektjeinek megvalósítása során azonban szükség lehet a településrendezési eszközök részleges módosítására, várhatóan kevésbé területi kérdésekben, mint inkább szabályozási pontosítások kapcsán, hogy az ITS-ben meghatározott akcióterületi és egyéb fejlesztések építésszabályozási oldalról is alátámasztottak legyenek.

Gazdasági Program

Bábolna gazdasági programja a 2020-2024 közötti időszakra szól. Az ITS tematikus céljai, illetve az akcióterületi fejlesztések a Gazdasági Programban meghatározott célok figyelembe vételével kerültek meghatározásra. Leszögezhető, hogy a két dokumentum - az ITS és a Gazdasági Program - egymással szoros összhangban áll, az ITS kidolgozása során a Gazdasági Program fejlesztési elvei és területei, és az abban megjelölt tervezett beruházások és fejlesztések figyelembe vételre kerültek. Az ITS-ben megjelölt célkitűzések és konkrét beavatkozások nem igénylik a GP módosítását, vagy új gazdasági program kidolgozását. A Gazdasági Program 2024-ig szóló feladatainak megvalósítása az ITS-ben foglaltak elérését is elősegíti.

Települési Környezetvédelmi Program

Bábolna környezetvédelmi programja 2012-ben készült felülvizsgálatában rögzített települési környezetvédelmi célok és feladatok az alábbiak:

- illegális hulladéklerakók felszámolása bel- és külterületen;
- volt kavicsbánya területének rekultivációja *(a fejlesztés időközben megvalósult)*
- csapadékvíz elvezetés problémáinak további megoldása;
- környezeti tudatosság növelése, szemléletformálás;
- allergén növények visszaszorítása;
- zöldterületek, parkok fejlesztése, védelme;
- játszóterek EU norma szerinti kialakítása *(a fejlesztés időközben megvalósult)*;
- intézmények energetikai szempontú felülvizsgálata – fűtés, világítás, hőszigetelés *(a fejlesztés időközben megvalósult)*;
- pusztákon élők egészséges ivóvízzel történő ellátásának megoldása;
- kerékpárút hálózat további fejlesztése;
- hosszú távú feladatként az ipari területről kivezető, a települést elkerülő út megépítése;
- felszíni vizek szennyezettségének csökkentése;
- talajvédelem;
- település tisztaságának fokozása;
- volt központi sertéstelep és a hígrágyatározó tavak területének rekultivációja *(folyamatban van)*.

Az ITS-ben meghatározott fejlesztések tekintettel vannak a - fenti - környezetvédelmi érdekekre. Számos ITS-javaslat – az energiahatékonyság javítása, zöldterületbővítés, felszíni vízrendezés, közlekedésszervezés, kerékpárút építés, a természeti értékek megőrzése - a településen érvényesítendő környezetvédelmi célok elérését közvetlenül és konkrétan előmozdítja. Ugyanakkor az ITS - műfajából adódóan - kitűz olyan gazdaságfejlesztési célokat is, amelyek Bábolna gyarapodását, a munkahelyteremtést, a gazdasági bevételeinek növekedését irányozzák elő, ami gazdasági területek igénybevételét teszi szükségessé. Ezen esetben azonban az ITS a környezetállapotot jelentősen nem rontó, nem vagy alig terhelő tevékenységeknek ad prioritást.

3.2. BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

Jelen fejezet célja annak bemutatása, hogy a stratégiában meghatározott célok teljesülése hogyan és milyen mértékben segíti elő a megalapozó vizsgálatban meghatározott helyi problémák mérséklődését, illetve hogy a célok milyen mértékben építenek a település definiált adottságaira. Az alábbi táblázatokban összefoglalva kerültek bemutatásra a tematikus célok, valamint a problémák és adottságok közötti összefüggések. Ezek erősségét egy 0-3 fokozatú skála jelöli, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, míg a „3” érték az erős kapcsolódást jelenti. A problémák és az adottságok a Megalapozó vizsgálat helyzetelemzése alapján kerülnek azonosításra.

Ahogy a lenti összefoglaló-értékelő táblából látszik, a problémák mérséklése szempontjából a település legfontosabb célkitűzése a helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés, az idegenforgalmi ágazat több szegmensének összehangolt fejlesztése, valamint az életminőség érdemi javulását eredményező fejlesztések. Az értékek megőrzése, bemutatása, és jövedelmezővé tétele, mind a természeti, mind az épített örökséget tekintve szintén lényeges aspektus, ahogyan a klímaváltozás negatív hatásaihoz való alkalmazkodás, az energiahatékonyság növelése is. A tervezett városi zöldinfrastruktúra, illetve csapadékvízrendszert korszerűsítő fejlesztések szintén a város kiemelkedő céljai közé tartoznak.

A célok elérése során – amint ez az alábbi második táblázatból látszik – a település legnagyobb mértékben gazdasági adottságaira, idegenforgalmi vonzerejére és az ebből adódó sokrétű erőforrásra támaszkodhat. A középtávon megvalósítandó fejlesztések jelentős része a turizmuságazatban meglévő – ma még csak kisebb mértékben hasznosított – lehetőségekre épít. A gazdaságfejlesztésen belül az ipari ágazat hagyományai kisebbek, az adottságok elsősorban az agrárágazati és feldolgozóipari fejlesztésekre és kapcsolódó ágazatok megtelepítésére sarkallják a települést.

A középtávú tematikus célok és a települési problémák kapcsolatai

TEMATIKUS CÉLOK TELEPÜLÉSI PROBLÉMÁK	G1 - A helyi gazdasági szervezetek igényeinek teljes körű kiszolgálása, megfelelő vállalkozási környezet biztosítása	G2 - A működő cégek, vállalkozások megtartása és védelme, képzési programok	G3 - Az idegenforgalom fellendítése, turizmusfejlesztés, attrakcióbővítés a turisztikai vonzerő növelése érdekében	T1 - Komfortos lakókörnyezet, élhető, biztonságos és okos város	T2 - A társadalmi, szociális ellátó rendszer jó színvonalú működtetése	K1 - A klímaváltozás negatív hatásaihoz jól alkalmazkodó, karbonszegény, fenntartható zöld város
népessége kismértékben elöregedő jelleget mutat	2	2	1	3	3	1
munkaerőhiány több ágazatban is	3	3	2	1	2	1
csapadékvíz-elvezetés sok helyen nem megoldott	1	1	2	3	0	1
belvízvédelmi veszélyeztetettség	1	1	2	3	0	0
nincs differenciált szálláshelykínálat	0	0	3	2	1	2

0 – nincs kapcsolat

1 – gyenge kapcsolat

2 – közepes erősségű kapcsolat

3 – erős kapcsolat

A középtávú tematikus célok és a település erősségeinek kapcsolatai

TEMATIKUS CÉLOK TELEPÜLÉSI ADOTTSÁGOK	G1 - A helyi gazdasági szervezetek igényeinek teljes körű kiszolgálása, megfelelő vállalkozási környezet biztosítása	G2 - A működő cégek, vállalkozások megtartása és védelme, képzési programok	G3 - Az idegenforgalom fellendítése, turizmusfejlesztés, attrakcióbővítés a turisztikai vonzerő növelése érdekében	T1 - Komfortos lakókörnyezet, élhető, biztonságos és okos város	T2 - A társadalmi, szociális ellátó rendszer jó színvonalú működtetése	K1 - A klímaváltozás negatív hatásaihoz jól alkalmazkodó, karbonszegény, fenntartható zöld város
kiváló autópálya kapcsolattal és autópálya csomóponttal rendelkezik a település, mégsem zavaró az M1 autópálya közelsége	3	2	3	2	0	0
rendelkezésre állnak kijelölt, előkészített ipari-gazdasági területek és ipari park is a városban	3	3	0	1	1	1
fejlesztések iránt elkötelezett önkormányzat;	3	3	3	3	3	3
megfelelő kapacitásokkal rendelkező oktatási-nevelési és egészségügyi infrastruktúra, amely még egy kismértékű népességnövekedés esetén is elegendő férőhelyet biztosít	1	3	2	2	3	1
a település rendelkezik a térség települései sorából kiemelkedő, unikális turisztikai vonzerővel (Méneshirtok), országos jelentőségű agrár- és lovashagyományok, arborétum, Strand és termálfürdő	2	2	3	2	1	3

autópálya csomóponttal rendelkezik a település, mégsem zavaró az M1 autópálya közelsége	3	2	3	2	1	1
sportcsarnok is található a településen	1	1	2	3	3	1
település vízellátó hálózat kiépítettsége gyakorlatilag 100 %-os, és a többi közmű kiépítése is megtörtént	2	2	2	3	2	2
jó kapcsolat az egyházakkal, civil szervezetekkel, nagy számú helyi civil szervezet;	0	0	1	2	3	1

0 – nincs kapcsolat

1 – gyenge kapcsolat

2 – közepes erősségű kapcsolat

3 – erős kapcsolat

A jövőkép, a célok és a projektek rendszere

JÖVŐKÉP	Bábolna képzett és szakképzett munkaerővel rendelkező, fejlődését a dinamikus gazdaságára, illetve az idegenforgalomra építő, vonzó, élhető, komfortos, rendezett, fenntartható, energiahatékony és a klímaváltozás hatásaihoz alkalmazkodó, zöld kisváros.
---------	---

TEMATIKUS CÉLOK	G1 - A helyi gazdasági szervezetek igényeinek teljes körű kiszolgálása, megfelelő vállalkozási környezet biztosítása	G2 - A működő cégek, vállalkozások megtartása és védelme, képzési programok	G3 - Az idegenforgalom fellendítése, turizmusfejlesztés, attrakcióbővítés a turisztikai vonzerő növelése érdekében	T1 - Komfortos lakókörnyezet, élhető, biztonságos és okos város	T2 - A társadalmi, szociális ellátó rendszer jó színvonalú működtetése	K1 - A klímaváltozás negatív hatásaihoz jól alkalmazkodó, karbonszegény, fenntartható zöld város
--------------------	--	---	--	---	--	--

Kulcs- projektek		16.	17., 18.	19.		
Hálóza- tos projektek	23.		28.	21., 24., 25., 26., 27.		20., 22.
Akció- területi projektek	10., 11.		2., 5., 12., 13., 15.	4., 6., 7.	3.	1., 8., 9., 14.
Egyéb projektek	36.		37.	31., 32.	29., 30.	33., 34., 35.

Megjegyzés: A Projektek sorszám és cím szerinti felsorolását lásd korábbi fejezetekben

4. A MEGVALÓSÍTHATÓSÁG KOCKÁZATAI

A megvalósíthatóság kockázatainak azonosítása és azok kezelési tervének, stratégiájának célja a prevenció, a kockázati tényezők hatásainak minimalizálása. A lehetséges kockázatok két fő szempont szerint csoportosíthatjuk:

- az ITS tervezett lebonyolítását veszélyeztető belső kockázatok (helyi társadalom, gazdasági szempontok)
- a tervezett vagy az ITS által javasolt beavatkozások megvalósíthatóságát, fenntarthatóságát veszélyeztető külső kockázatok (politikai tényezők, szabályozási környezet, gazdasági trendek, stb.)

A kockázatok kezeléséhez szükséges megbecsülni a bekövetkezés valószínűségét, az esetleges bekövetkezés hatásait, azok befolyását a stratégia sikerességére valamint azok korrekcióját.

Az előzetesen felmért kockázatok valószínűségük és hatásuk alapján kockázati szintekhez szükséges rendelni:

- az alacsony kockázati szintű tényezőket ellenőrizzük
- a közepes kockázati szintű tényezőket folyamatosan figyeljük és szükség esetén beavatkozunk
- a magas kockázati szintű tényezőket lehetőség szerint megelőzzük vagy hatásukat intézkedésekkel csökkentjük.

A kockázatok kezeléséhez a tervezett intézkedések előkészítő fázisában részletes kockázatkezelési terv készítendő, amit a megvalósítás folyamán szükség esetén aktualizálni kell. A kockázatkezelési terv az alábbi elemeket tartalmazza:

- a kockázatok meghatározása és dokumentálása
- a kockázatok rangsorolása azok bekövetkezési valószínűségeinek és hatásainak elemzése, vagy becslése és összerendelése alapján
- az azonosított kockázatok projektcélokra gyakorolt hatásának elemzése
- akciók kidolgozása a fenyegetettség csökkentése és a projektcélok elérését pozitívan befolyásoló kockázatok erősítése érdekében, valamint a bekövetkező kockázati események miatt szükségessé váló intézkedések megtervezése
- kockázatkezelési akciók kidolgozása
- a beazonosított kockázatok nyomon követése, a megmaradó kockázatok figyelése
- a kockázatkezelési akciók és intézkedések végrehajtása és ezek hatékonyságának kiértékelése.

Kockázat megnevezése	Várható hatása, következménye	Valószínűség	Hatás	Megelőző / korrekciós intézkedés
Pénzügyi, gazdasági jellegű kockázatok				
P1 – A tervezett intézkedés pénzügyi fedezete nem áll rendelkezésre	Az intézkedés megvalósítása elhúzódik, elmarad.	magas	magas	Pályázatok benyújtása, támogatás igénylése, a költségvetés felülvizsgálata.
P2 – A területre nem települnek be ipari cégek, nagyfoglalkoztatók, így nem jönnek létre új munkahelyek	A fiatalok elvándorlása, elöregedő népesség, gazdasági leépülés.	közepes	magas	Ipari területek kijelölése, adókedvezmények biztosítása (esetleges jogszabályváltozások esetén), fejlesztések iránt elkötelezett önkormányzat, infrastrukturálisan fejlett Ipari Park létrehozása
P3 – A turisztikai potenciálban nem látnak további perspektívát a befektetők	A turisztikai célú látogatók száma csökken az egyre alacsonyabb szolgáltatási színvonal okán.	közepes	magas	Ösztönző kampányok bevezetése, turisztikai stratégia kialakítása, adókedvezmények biztosítása (esetleges jogszabályváltozások esetén), együttműködő önkormányzat.
P4 – Nem a település érdekeit szolgáló közlekedési fejlesztések valósulnak meg a megyében, az utak állapota tovább romlik.	A települések elérése a környező megyeszékhelyektől tovább romlik, a települések közötti kapcsolat a hiányos infrastruktúra okán megszűnik, a népesség a fejlettebb területekre vándorol, a befektetők elmaradnak.	magas	magas	A közútfejlesztésekre támogatás igénylése, a költségvetés felülvizsgálata, közlekedésfejlesztési tervek és stratégiák elkészítése.
P5 – Az önkormányzatok költségvetési finanszírozása negatív irányba változik.	A kistépülések gazdaságilag összeomlanak, a népesség a fejlettebb területekre vándorol.	közepes	magas	A költségvetés felülvizsgálata, tartalékképzés.
P6 - Költségvetési támogatások csökkenése, elvonása, nem tervezhető központi intézkedések.	Az önkormányzatok költségvetési hiánya okán létszámlépitések, megszorítások.	alacsony	közepes	A költségvetés felülvizsgálata, támogatások igénylése, tartalékképzés.
Jogi, intézményi jellegű kockázatok				
J1 – A forrást jelentő pályázatok nem jelennek meg vagy feltételrendszerük nem teszi lehetővé azok elérését.	A tervezett intézkedések nem valósulnak meg.	közepes	magas	Tartalékképzés, a tervezett intézkedések felülvizsgálata, priorizálása, befektetők ösztönzése.
J2 - A jogszabályok, fenntartói, felügyeleti rendelkezések és egyéb szabályok korlátozhatják a kívánt tevékenységek terjedelmét.	A tervezett intézkedések nem vagy csak részben valósulnak meg.	alacsony	közepes	A tervezett intézkedések felülvizsgálata az esetleges jogszabályi környezet változása okán.

J3 - A jogi szabályozási, politikai, gazdasági stb. környezeti változásokat nem követik a belső szabályozások.	A szabályozások követhetlenné válnak, hibás döntések születnek.	alacsony	közepes	A jogi szabályozási, politikai, gazdasági környezeti változások folyamatos nyomon követése, gyors reagálás.
J4 – A szabályozási környezet túl gyakran változik, a szabályozás és a gyakorlat különbözik, eltérő jogszabály-értelmezés, az intézmények nem értesülnek időben a vonatkozó jogszabályok köréről, változásairól.	A szabályozások követhetlenné válnak, hibás döntések születnek	alacsony	közepes	A jogi szabályozási, politikai, gazdasági környezeti változások folyamatos nyomon követése, gyors reagálás, intézményen belüli képzések.
Társadalmi jellegű kockázatok				
Tá1 – Csökkenő lakónépesség	A fiatal, tanult munkaerő elvándorol, a társadalom elöregszik.	magas	magas	Befektetők, cégek térségbe vonzása, a gazdasági környezet vonzóvá tétele.
Tá2 – Fokozódó, erősödő konfliktusok a többségi és a kisebbségi társadalom között, szegregációs folyamatok megindulása.	Növekszik a bűncselekmények száma, elégedetlen lakosság, a lakónépesség elvándorlása.	alacsony	közepes	Szegregációs terv készítése, a szegregátumok felszámolása.
Tá3 – Növekszik a gépjárműhasználók aránya	Csökken a kerékpárosok és közösségi közlekedést használók száma, nő a légszennyezés.	alacsony	közepes	A közösségi közlekedés színvonalának fejlesztése, kerékpárutak építése, biztonságos gyalogos közlekedés feltételeinek megteremtése.
Tá4 – A felsőfokú végzettségű vagy szakképzett munkaerő száma tovább csökken.	A térségbe nem érkeznek további befektetők, nem települnek be cégek, nagyfoglalkoztatók.	közepes	magas	Munkáltatói igény szerinti oktatások, képzések, tanfolyamok szervezése.

A kockázatok besorolása a kockázat mértéke szerint

Valószínűség	magas			P1; P4; T1;
	közepes			P2; P3; P5; J1; T4;
	alacsony		P6; J2; J3; J4; T2; T3;	
		alacsony	közepes	magas
		Hatás		

Kritikus kockázat, cél a megelőzés
Közepes kockázat; figyelemmel kísérendő
Alacsony kockázat, nem igényel jelentősebb erőforrásokat

5. A MEGVALÓSÍTÁS ESZÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

5.1. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

Az önkormányzat elsődlegesen a jogszabályokban meghatározott és előírt eszközökkel segíti a településfejlesztés, így mindenekelőtt ide sorolható a tervezett fejlesztések megvalósításának jogi (és részben fizikai, illetve pénzügyi) lehetőségét megteremtő helyi jogszabályok, a képviselőtestület által hozott rendeletek (pl. szabályozási terv, helyi építési szabályzat, vagyonrendelet, költségvetési rendelet stb.) Ezeket egészítik ki a jogszabályi kötelezettséget nem feltétlenül jelentő stratégiák, koncepciók, amelyek a társadalmi, gazdasági élet egy-egy részterületének fejlesztési irányait határozzák meg (pl. a termálfürdő fejlesztési terve, települési környezetvédelmi program, stb.).

A nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek körébe tartoznak:

- a szabályozási tevékenységek,
- településfejlesztési és -rendezési szerződések,
- ingatlangazdálkodás
- településmarketing célú tevékenységek,
- helyi kedvezmények biztosítása (magántőke mobilizálása érdekében),
- koordinációs és egyeztetési mechanizmusok kialakítása és működtetése.

A stratégia megvalósulását szolgálhatja az önkormányzati vagyonnal (ingatlanokkal) történő hatékony vagyongazdálkodás. Ennek érdekében szükségessé válhat a vagyonelemek racionalizálása: a forgalomképes vagyon áttekintése és a vagyonelemek összevetése a stratégiai illetve operatív fejlesztési célokkal. Ennek eredményeként egyes vagyonelemek értékesítésére illetve új vagyonelemek megszerzésére (megvásárlására) kerülhet sor, annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló vagyon a fejlesztési célok érdekében jobban hasznosítható legyen. A településfejlesztési célok szempontjából az alábbi területekre célszerű figyelmet fordítani:

- Együttműködés a Nemzeti Ménesbirtokkal.
- Képzési (szakképzési, duális képzési) programok beindítása, együttműködésben a vállalkozásokkal.
- Ipari park fejlesztése, majd teljes betelepítése.
- A leginkább perspektivikus és a település céljaihoz nagymértékben hozzájárulni képes projektek esetében indokolt lehet, ha az önkormányzat stratégiai befektetésekkkel is elősegíti a projekt megvalósulását.
- Zöldinfrastruktúra fejlesztések, klímaadaptációs fejlesztések pályázati források felhasználásával.
- Energiahatékonyságot növelő fejlesztések, amelyek megvalósulásával számottevő költségcsökkentés érhető el az önkormányzati intézmények esetében.

Az önkormányzat adópolitikája egyrészt a tervezett önkormányzati fejlesztésekhez szükséges saját erő biztosítása miatt fontos szempont, másrészt azonban a befektetésösztönzési és vállalkozástámogatási célok megvalósításának is fontos eszköze. Ennek érdekében továbbra is fontos szempont, hogy a helyi adók rendszere legyen kiszámítható, és az ne veszélyeztesse a vállalkozások működését.

A nagyobb adóbevételek természetesen az önkormányzati gazdálkodás stabilitása szempontjából kívánatos, azonban ezt semmiképpen sem új adók bevezetésével vagy a meglévők növelésével célszerű elérni. Az adóbevételek növekedése sokkal inkább várható az új, lehetőleg nagyobb feldolgozóipari vállalkozások ide vonzásától, a turizmuságazatban termelődő növekvő bevételekből, illetve a már itt lévő vállalkozások megerősítésétől.

Az ITS-ben kijelölt településfejlesztési célok elérése és a konkrét beavatkozások sikere érdekében szükséges a település egységes marketing stratégiájának kidolgozása, e mentén pedig az eredményes marketingkommunikáció működtetése. A marketingstratégia sarkalatos pontja a kiszámítható, kedvező vállalkozási környezet, az idegenforgalom, és a zöldvárosi fejlesztések.

Az ITS lebonyolíthatósága érdekében a településnek a meghatározott általános marketingstratégiai iránynak megfelelően nagyobb nyilvánosságot kell biztosítania az ITS-ben foglalt fejlesztéseknek a lakosság körében és a megvalósításban való vállalkozói részvételt illetően egyaránt. A választott eszközök segítségével a belső és külső célcsoportokhoz szükséges eljuttatni az ITS tartalmának vonatkozó információit. Minden információt meg kell adni a szándékolt fejlesztésekről és az azokhoz kapcsolódó konkrét befektetési lehetőségekről a potenciális befektetők számára.

Az Önkormányzat a helyben vagy a térségben tevékenykedő ingatlanfejlesztőkkel kölcsönösen előnyös településfejlesztési megállapodások megkötésére törekszik. Ezen egyezségeket célja, hogy a Képviselőtestület építési jogokat keletkeztető - településszerkezeti tervi, szabályozási tervi jóváhagyásáról szóló - döntései nyomán felértékelődő területek ingatlan-érték különbözetének egy része az Önkormányzat közcélú fejlesztéseire legyen fordítható. Az ilyenfajta Önkormányzat és magánbefektetők között létrejövő megállapodások megfelelő formáját jelenti a településrendezési szerződés. A megegyezések eredményeképp a település közcélra - pl. zöldfelület, parkolók, játszótér létesítése, intézményfejlesztés céljára - felhasználható telkekhez, ingatlanokhoz jut, esetleg a vállalkozó konkrét fejlesztést, illetve fejlesztési források biztosítását ajánlja fel.

Bábolnának elemei érdeke, hogy a befektetőkért folytatott települések közötti versenyben jobb pozícióba kerüljön hasonló adottságú riválisainál. Az önkormányzat gazdaságfejlesztési területeit, ipari parkját vonzóvá akarja tenni a potenciális betelepülő vállalkozások számára. Ennek módszere - a területekre, de legfőképp az ipari parkra célirányosan kidolgozott marketing mellett – a szakképzett munkaerő biztosítása, a befektető vonzó ösztönzők alkalmazása, esetleg helyi adókedvezmény nyújtása (esetleges jogszabályváltozások esetén).

5.2. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEI

A stratégia sikere nagymértékben múlik azon, hogy sikerül-e olyan jól működő és hatékony szervezeti megoldásokat kialakítani, ahol a szervezet minden tagja (szervezeti egység és személy) megfelelő kompetenciákkal bír és egyrészt képes a stratégia egészének folyamatos kontrolljára, szükség esetén a korrekciós intézkedések meghozatalára, másrészt a stratégia hatékony operatív végrehajtására. Ennek megfelelően a szervezeti kereteket két szinten, a stratégiai és operatív menedzsment szintjén szükséges vizsgálni.

A **stratégiai menedzsment** fő feladatai:

- Az ITS megvalósulásának folyamatos nyomonkövetése, értékelése. Ennek keretében az elhatározott fejlesztések megvalósulásának nyomon követése, azok elvárt eredményeinek és hatásainak értékelése, az ITS által kitűzött célok teljesülésének figyelemmel kísérése.
- A településfejlesztés társadalmi, gazdasági és szabályozási környezete változásának figyelemmel kísérése, a külső feltételrendszer változásainak a stratégiai célokra és eszközökre gyakorolt hatásainak elemzése, értékelése.
- A helyi társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése az ITS cél- és eszközrendszerébe.

A stratégiai menedzsment szervezeti kereteit egyrészt az önkormányzat SZMSZ-ében rögzítettek szerint, az általános gyakorlatnak megfelelően a város *polgármestere, képviselőtestülete* és annak *szakbizottságai* adják, amely testületek egyben a szükséges döntési kompetenciával is rendelkeznek.

A bizottságok egyben a társadalmi partnerség (nem kizárólagos) fórumai is, miután azokban nem képviselő tagok is közreműködnek, akiket a bizottság hatáskörébe tartozó kérdésekben a képviselőkkel azonos jogkörök illenek meg. A társadalmi partnerek bekapcsolását biztosítja továbbá, hogy mind a képviselő testület, mind a bizottságok nyilvános ülésein tanácskozási joggal vesznek részt a különböző társadalmi szervezetek képviselői.

Az ITS kidolgozása, megvalósítása INTEGRÁLT jellegénél fogva többszereplős és erős koordinációt igénylő feladat. A településfejlesztés felelőse és döntéshozója - az Önkormányzatokról szóló törvénnyel összhangban – a Képviselőtestület. A *polgármester*, a *jegyző*, a *civil szféra* egyes szakterületeinek kiemelt képviselői, illetve a szakmai szervezetek képviselői bevonásával javaslatot tesz a Képviselőtestület számára a közép- és hosszú távú településpolitikai célok megvalósítására.

Az **operatív menedzsment** alapvető feladata:

- A stratégiai célok érdekében hozott intézkedések megvalósítása, azaz lényegében a projektelőkészítési és projektmenedzsment feladatok ellátása, beleértve a monitoring részét képező adatgyűjtést, elemzést is.

Az ITS sikeres végrehajtásnak feltétele, hogy a településfejlesztésért felelős, illetve abban szerepet vállaló szervezetek vezetői és munkatársai:

- vegyenek részt a dokumentum elkészítésében,
- legyenek tisztában annak tartalmával, tartalmi összefüggéseivel,

- lássák át a teendőket, kommunikáljanak a megvalósításban részt vállaló partnerekkel,
- legyenek naprakészek az érintett szakpolitikai változások tekintetében (települési és országos szinten),
- kövessék a finanszírozhatóságot meghatározó pályázati feltétel rendszereket,
- legyenek rugalmasak a tevékenységek prioritizálása tekintetében.

5.3. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

Bábolna Integrált Településfejlesztési Stratégiája alapvetően a település fejlesztését alapozza meg, azonban olyan céllal és szemlélettel készült, hogy a Stratégia több vonatkozásban is hatással lesz a térség további településeire is. Az ITS több olyan településfejlesztés kompetenciájába tartozó témakört is tárgyal, amelyek a közigazgatási határon túl is éreztetik majd hatásukat.

Tekintettel arra, hogy a térség fejlesztésének elvárt irányai ismertek a település számára, így az ITS tervezése során mód nyílt a térségi szempontok figyelembevételére is. E munka eredményeként Bábolnán olyan középtávú stratégia került megfogalmazásra, amelynek megvalósulása nemcsak az itt élők számára hasznos, de a térség egésze népessége számára előnyös lehet (turizmusfejlesztés, munkahelyteremtés, zöldvárosi fejlesztések).

A település céljait a jövőben is javasolt összehangolni a térség más településeinek céljaival. Az önkormányzatnak tudatosítania kell a térség településeivel, hogy Bábolna céljainak megvalósulásával milyen típusú fejlesztések veszik kezdetüket a településen. Bábolna gazdaságának dinamizálása, a turizmus komplex fejlesztése feltétlenül településhatáron túlmutató jelentőségűek lesznek, hiszen a létrejövő új munkahelyek - *természetesen a helyi lakosság mellett* - a térség több, hagyományosan magas ingázó lakossággal rendelkező települései vonatkozásában is hozzájárulhatnak a munkaerőpiac bővüléséhez, a napi munkabajárás távolságának csökkentéséhez. Az ITS-ben megfogalmazott turisztikai tárgyú fejlesztési célok megvalósítása akkor lehet eredményes, ha létrejön a térségi önkormányzatok közötti egyetértés és összhang a szükséges beavatkozások tekintetében. Így a turizmusfejlesztés térségi rendszerbe szervezése jöhet létre. Ehhez az érintett önkormányzatok együttműködését meg kell valósítani.

A jövőkép megvalósításához mindenképp a fenntartható gazdasági fejlődést kell elindítani, amely biztosítja az önkormányzatok bevételeinek növekedését. Mindezzel a lakosságnak biztos megélhetést, vállalkozások számára pedig biztos alapokon nyugvó fejlődési lehetőséget lehet kínálni. Ezek megvalósításán keresztül érhető el a hosszú távon biztos megélhetést és a lakosság helyben maradását szolgáló gazdaság megerősödése és kiszélesítése.

A lakosság jövőbeni megélhetéséhez jelentős mértékben hozzájárulhat a kistérség változatos vonzerőire alapozott fenntartható turizmusfejlesztés is.

A hosszú távon a fejlesztés meghatározó területei – egyúttal a térségi együttműködés jövőbeli fő tématerületei - az alábbiak:

- A térségi szakképzési rendszer fejlesztése a vállalkozásfejlesztési potenciál bővítése érdekében.
- A térség gazdaságának erősítése a helyben (a térségben) foglalkoztatás lehetőségeinek bővítése.
- Az épített, a táji-, környezeti értékek védelme és fenntartható módon való hasznosítása a kulturális és rendezvényturizmus és a termálturizmus fejlesztésére.
- Térségi szintű zöldinfrastruktúra hálózat megvalósítása.
- Megújuló energiaforrásokra épülő zöldenergiák összehangolt térségi előállítás, illetve hasznosítása.
- A térség népességének esélyeit javító külső és a belső közlekedési kapcsolatok javítása.
- A térségi és települési infrastrukturális ellátó rendszerek megfelelő fejlesztése.

A fenti programok meghatározták a térség fejlődésének irányát, és ma is alapot teremtenek a későbbi együttműködésen alapuló fejlesztéseknek. E térségi programok megújítását és aktualizálását Bábolna ITS-e által meghatározott célkitűzésekkel és tervezett beavatkozásokkal összhangban célszerű majd megtenni a térségi együttműködés keretein belül.

5.4. MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA

A stratégia tervezése számos olyan feltevésen alapszik, amelyek a jelenlegi információk birtokában helyesnek és megalapozottnak tűnnek, s így okkal alapozhatjuk rájuk a stratégiai célokat és az azok elérése érdekében hozott intézkedéseket. Ugyanakkor részint az információk hiányos jellege miatt (pl. a jelenleg még pontosan nem ismertek a 2021-2027-es időszak pályázati feltételei, a Komárom-Esztergom megyei területfejlesztési koncepció módosítása és a 2021-2027 közötti időszakra szóló megyei stratégiai és operatív program, továbbá a megyei ITP készítése az ITS készítés időszakában van folyamatban és e dokumentumok elfogadása az ITS képviselőtestületi elfogadását követően várható), részint a külső és a belső környezet (pl. gazdasági, szabályozási környezet) folytonos változásai miatt a célok teljesülése, az elvárt eredmények és hatások létrejötte nem tekinthető automatikusnak. A hatásmechanizmusokat számos olyan tényező befolyásolja, amit jelenleg nem vagy csak hiányosan ismerünk, illetve amelyek befolyásolhatósága a stratégia megvalósítását menedzselő szervezet számára erősen korlátozott.

Mindezekből adódóan a stratégia sikeres megvalósítása elképzelhetetlen egy olyan **visszacsatolási mechanizmus** nélkül, amely alapján a stratégia-alkotási folyamat minden pontján újból és újból

beavatkozhatunk, elvégezve a szükséges korrekciókat. E visszacsatolást a **monitoring rendszer** biztosítja. Alapja a megvalósításra vonatkozó folyamatos adatgyűjtés, információgyűjtés, ami alapján ellenőrizni tudjuk, hogy a kitűzött célok irányába haladnak-e a folyamatok, várható-e a tervezett hatások elérése. Ha ennek során kiderül, hogy a szándékolttól eltérően haladnak a folyamatok, s a célok várhatóan nem, vagy csak részben teljesülnek, akkor a monitoring rendszer feltárja az eltérés okait is, s ezzel lehetőséget teremt a döntéshozók számára, hogy beavatkozzanak a folyamatokba. Az eltérés jellegétől és mértékétől függ a szükséges korrekció intézkedés, pl. módosítani szükséges a tevékenységek menetét, a stratégia végrehajtásának mikéntjét, a szervezeti kereteket, a feladatokhoz rendelt erőforrásokat. Ha a korrekció a meglévő tervek keretein belül nem végezhető el, akkor a tervek, de végső soron a stratégiai célok korrekciójára is sor kerülhet.

E logikából következik, hogy a monitoring rendszer elsődlegesen a stratégiáért felelős menedzsment eszköze a megvalósítás kontrolljában, ami csak akkor tölti be funkcióját, ha azt folyamatosan működtetik.

Bábolna ITS dokumentuma iránymutatást jelent a város elkövetkező években történő fejlesztéseinek vonatkozásában. Meghatározza a fejlesztés fókuszpontjait tematikus rendszerben és területi szempontból, azaz a településen belül is. Bármennyire is konkrét, projekt szintű megfogalmazásban tartalmazza a dokumentum a beavatkozásokat, figyelembe kell venni, hogy a külső feltételek és a belső adottságok ártékelődésével a stratégia tartalma és tevékenységeinek priorizálása megváltozhat. Az ITS rugalmas rendszer, tehát végrehajtásakor és eredményeinek áttekintésekor tekintetbe kell venni azokat a körülményeket, amelyek között a megvalósulás zajlott. Eredményességét az egyes idő intervallumokban eszerint kell vizsgálni.

Az ITS végrehajtásának menetét, dinamizmusát és eredményességét a rendszeren belül érdemes és javasolt felülvizsgálni bizonyos időközönként. A stratégia a 2021-2027 közötti tervezési időszakra javasolt fejlesztéseket tartalmazza. A jelenlegi ITS a 2016-ban elfogadott első bábolnai ITS felülvizsgálatával és módosításával készült, annak aktualizálásával, és az időközben megjelent új külső, illetve belső fejlesztési szempontok integrálásával. Az ITS meghatározta célok és beavatkozások többsége a 2021-2027 közötti időszakra tervezett, de van köztük olyan is, amely ezen az időszakon túlmutat.

A belső monitoring feladata, hogy nyomon kövesse azoknak a stratégiai fontosságú beavatkozásoknak a megvalósulási ütemét, amelyek magukkal húzzák a többi elemet és egészében dinamizálják a települést. Bábolna esetében ilyenek a turizmushoz, valamint a gazdaságfejlesztéshez kötődő húzó projektek megvalósulása. E stratégiai fejlesztési elemek sikere döntő, ezek nélkül több tervezett beavatkozás nem áll meg a saját lábán.

Eredmények áttekintése és értékelése:

Az ITS átható monitoringja: a 2025-ös évet követően kerül rá sor, amikor a 2021-2027 közötti EU tervezési és költségvetési ciklus vége felé járunk, és a következő időszakra kezd felkészülni a település. Ebben a fázisban még van mód korrekcióra, a dokumentumban lefektetett célok, indikátorok többsége viszont ekkorra a tervek szerint megvalósul. A monitoring tevékenység célja ebben a stádiumban az ITS sikerességének áttekintése és az időszak lezárásához szükséges esetleges

feladatok meghatározása. Annak érdekében, hogy ne ebben a stádiumban szembesüljön a település esetleges lemaradásaival, köztes időtávok beiktatása javasolt.

Akciótervi periódusonként, azaz kétévente elvégzett monitoring (2023, 2025): Amíg az ITS közép távon határozza meg a beavatkozásokat, az akciótervi időszakok kétéves bontásban újabb lehetőségeket nyitnak meg a település előtt. A kétéves periódus lezártaival áttekinthetők az elvégzett feladatok a stratégia szintjén. A monitoring célja, felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezet figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre, és összegezni az operatív szinten elvégzett feladatokat.

Egyéves monitoring feladatok: Ebben az időintervallumban a monitoring feladata sokkal inkább a stratégia finomra hangolásának, azaz operatív feladatai végrehajtásának ellenőrzésére koncentrálódik. Az operatív feladatok elvégzése tartja irányban a rendszert. Feladat a számszerűsített indikátorok, valamint a hatás és az eredmény indikátorok időarányos megvalósulásának nyomonkövetése. A rövid távú monitoring számot vet azzal, hogy éppen milyen projektek megvalósítása van folyamatban, azok milyen stratégiai célt szolgálnak (stratégiai, avagy másodlagos vagy áttételes fontosságúak) milyen stádiumban vannak a tervezett ütemezéshez képest, mi az esetleges lemaradás oka, és a lemaradás hogyan orvosolható. Az éves monitoring feladata ezen túlmenően a település területét, illetve tágabb térségét érintő egyéb fejlesztések jelentőségének és hatásának értékelése. Szükséges a vonatkozó ágazati stratégiák esetleges megváltozásának nyomonkövetése, csakúgy mint az időközben elkészült járási, megyei, és - amennyiben releváns - az országos területfejlesztési, területrendezési tervek hatásának értékelése.

A rövid távú monitoring tevékenység célja, hogy a kisebb korrekciók elvégezhetőek legyenek, mielőtt a lemaradás vagy a céloktól való eltérés jelentősebb nagyságrendet ölt. Ezen túl a kétéves - akciótervi - időszak végén nagyobb korrekciók avagy esetlegesen teljesen új forgatókönyv szükségességét is megállapíthatja.

A monitoringon alapuló visszacsatolásA monitoring rendszer felépítése, működése

A fent bemutatott általános szabályokból adódóan a monitoring rendszer működtetése a stratégiai menedzsment és az operatív menedzsment számára egyaránt ad feladatokat.

Az **operatív menedzsment** (hivatali szakapparátus) feladata a stratégia végrehajtásával kapcsolatos információk és adatok gyűjtése, rendszerezése és feldolgozása, a célokhoz rendelt indikátorértékek alakulásának figyelemmel kísérése.

E feladatok ellátásához részletesen meg kell tervezni az információgyűjtés és feldolgozás módját és technikáját, ami ugyancsak az operatív menedzsment feladata. Ennek keretében meghatározandó:

- A pontos adattartalom:
 - egyrészt az indikátorokat, másrészt a Megalapozó vizsgálatban alkalmazott mutatókat, statisztikai adatok körét javasolt használni, továbbá az operatív programok indikátorait.
 - A monitoring kiterjed az egyes beavatkozások, projektek megvalósításának nyomon követésére is. Ennek adatigényét a konkrét projekt határozza meg, de az önkormányzati projektek esetében mindenképpen ki kell terjednie a tervezett ütemezés és projektköltségvetés kontrolljára is.
- Az adatok forrása:
 - Egyrészt az önkormányzatnál egyébként is meglévő adatok szisztematikus figyelését és összegzését kell elvégezni (pl. szociális ügyek, település- és intézmény-üzemeltetési kiadások, adóbevételek)
 - Másrészt szükséges beszerezni az egyéb szervezeteknél (pl. TDM szervezet) és külső adatforrásokból (elsődlegesen a KSH-tól) elérhető információkat (pl. idegenforgalmi adatok, vállalkozások száma és összetétele, stb.).

- Mindezek mellett pl. a lakosság vagy a településre látogató turisták véleményének, elvárásainak megismerése egyedi célirányos információgyűjtést is szükségessé tehet, pl. kérdőíves felmérés formájában.

Az adatforrások kiválasztásánál törekedni kell arra, hogy könnyen és minimális költségen elérhető adatokra támaszkodjon a monitoring.

- Az adatfrissítés gyakorisága: Ezt alapvetően az adattartalom determinálja; az önkormányzati adatok jellemzően folyamatosan frissíthetők, míg pl. a KSH tipikusan évenként frissülnek. Az egyedi adatgyűjtéseknek – egyebek közt azok költségigénye miatt – ugyancsak az éves, vagy annál ritkább alkalmazása célszerű.
- Az adatok gyűjtése és tárolása:
 - A monitoring rendszerhez egy egyszerű elektronikus adatbázis kialakítása szükséges, ami a rendelkezésre álló kapacitások függvényében egy egyszerű excel táblától (tábla rendszertől) az összetettebb adatbázisig változatos formában valósulhat meg.
 - A hozzáférhetőség biztosítása és az adatbiztonság érdekében a felhő alapú megoldások preferálhatók.
 - Az adattárat úgy kell kialakítani, hogy különböző időpontokra és különböző területi egységekre vonatkozó adatok mindenkor rendelkezésre álljanak, lehetővé téve ezzel az időbeli és területi összehasonlításokat.

Az operatív menedzsment az adatbázisban foglalt adatok feldolgozásával kétféle típusú jelentést készít és küld meg a stratégiai menedzsment számára:

- Tájékoztató jelleggel féléves gyorsjelentések néhány kiemelt jelentőségű területre vonatkozóan (pl. turistaforgalom, érdeklődő befektetők száma, stb.).
- Éves áttekintő értékelés a stratégia előrehaladásáról, kitérve a külső környezet esetleges változásaira is (pl. jogszabályváltozások, intézményrendszeri változások, stb.)

A **stratégiai menedzsment** a monitoring jelentések alapján:

- Évenként értékeli az előrehaladást, szükség esetén dönt a végrehajtás kisebb korrekcióiról (pl. módosítja az ütemezést, az intézkedések prioritási rangsorát, az alkalmazott szervezeti és koordinációs megoldásokat)
- Az önkormányzat gazdasági programjához igazodóan átfogóan értékeli és felülvizsgálja a stratégia addigi megvalósulását, szükség esetén dönt a célok módosításáról.

A fenti döntések a Képviselőtestület hatáskörébe tartoznak ugyan, azonban fontos, hogy a monitoring során is érvényesüljön a partnerség egyebek közt a jelentések nyilvánosságával, vagy a testületi üléseket megelőzően a korábban említett konzultációs fórumok, bizottsági ülések összehívásával, tájékoztatásával.

Az indikátorok rendszere

A stratégia megvalósulásának nyomon követése, ezen belül a célok elérésének megbízható ellenőrzése csak akkor lehetséges, ha biztosított a célok mérhetősége. Ennek érdekében a stratégiában megfogalmazott valamennyi célhoz **objektíven ellenőrizhető mutatókat, indikátorokat** rendelünk. Az indikátorok meghatározása az alábbi alapelvek mentén történt:

- legyen specifikus, azaz konkrétan az adott célhoz kapcsolódjon
- legyen objektíven mérhető, egyértelmű
- legyen hozzáférhető (beszerzése / előállítása reális költségigényű)
- adjon releváns információt az előrehaladásról a stratégiai menedzsment számára
- egy célhoz több indikátor is kapcsolódhat, de a különböző célok indikátorai különbözőek

Az indikátorok definícióját az alábbi táblázat összegzi, amelyben egyben azok forrása (mérési módja és gyakorisága) is meghatározásra kerül. Az indikátorok beszerzése (mérése, előállítása) az operatív menedzsment feladata.

Az indikátorok a középtávú célok elérését mérik, így eredmény jellegűek. Célértékük meghatározása a várhatóan bevonható források nagyságrendi becslése alapján kell, hogy megtörténjen. Fontos annak szem előtt tartása, hogy a stratégia megvalósításához rendelkezésre álló forrás pontos mennyisége az ITS készítésének időpontjában nem ismert, valamint nem ismert pl. a támogatásokból elérhető források tematikus (ágazati) összetétele sem.

Ennél fogva az ITS intézkedéseire tartozó indikátorok bázis- és célértékeinek meghatározása a jelenleg rendelkezésre álló anyagok és ismeretek alapján igen nehézkes. Azoknál az indikátoroknál, ahol nem sikerült bázis- és célértékeket azonosítani, ott az ITS monitorozása (első éves felülvizsgálata) során kell majd azokat pótolni. Jelenleg az ITS-ben meghatározott indikátorok számszerűsített értékei helyett a várható/tervezett változást (növekedés, csökkenés, nem változik) szerepeltetjük az adott indikátorra vonatkozóan. Ezek a település törekvéseit fejezik ki, emellett az ITS végrehajtásának értékelését hivatottak segíteni.

A stratégia célrendszerének indikátorai

Cél	Indikátor megnevezése, definíciója	Mértékegysége	Tervezett változás	Forrása (mérési módja)	Mérés gyakorisága	
Átfogó cél						
Bábolna képzett és szakképzett munkaerővel rendelkező, fejlődését a dinamikus gazdaságára, illetve az idegenforgalomra építő, vonzó, élhető, komfortos, rendezett, fenntartható, energiahatékony és a klímaváltozás hatásaihoz alkalmazkodó, zöld kisváros.	Az átfogó cél elérésének mértéke – komplexitásánál fogva – a tematikus célokhoz rendelt indikátorok összességével mérhető.					
Tematikus célok						
G1 A helyi gazdasági szervezetek igényeinek teljes körű kiszolgálása, megfelelő vállalkozási környezet biztosítása	-	Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente
	-	A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál	db	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente
	-	A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)	teljes munkaidő egyenérték millió Ft (EUR)	növekedés növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH Bábolna Önkormányzata, KSH	évente évente
	-	A kkv-k nettó árbevétele				
	-	A kkv-k exportárbevételeinek a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya	millió Ft (EUR)	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente
G2 A működő cégek, vállalkozások megtartása és védelme, képzési programok	-	A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál	teljes munka-időegyenérték	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente
	-	A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem	millió Ft (EUR)	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente

	térítendő támogatás)					
	- A kkv-k nettó árbevétele	millió Ft (EUR)	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
	- A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya	%	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
G3	- A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál	teljes munkaidő egyenérték	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
Az idegenforgalom fellendítése, turizmusfejlesztés, attrakcióbővítés a turisztikai vonzerő növelése érdekében	- A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás	EUR	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
	- A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
	- Hazai és nemzetközi turisták költségének növekedése	millió Ft (EUR)	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
	- Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
	- Létrehozott vagy helyreállított köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
	- Helyreállított lakóegységek	lakóegység	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
T1	- Létrehozott vagy helyreállított nyitott városi terek	m ²	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
Komfortos lakókörnyezet, élhető, biztonságos és okos város	- A programokba bevont személyek száma	fő	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
	- Támogatott civil szervezetek száma	db	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
	- Jobb idősgügyi szolgáltatásokban			Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	

	részesülő lakosság	fő	növekedés		
- Akadálymentesített épületek száma	db	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
- Csapadékvízvédelmi létesítmények hossza	db	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
- Kihelyezett közterületi kamerák száma	m	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente	
- Kihelyezett közterületi kamerák száma	db	növekedés	Bábolna Önkormányzata	évente	
- Megvalósult okosváros szolgáltatások száma	db	növekedés	Bábolna Önkormányzata	évente	
T2 A társadalmi, szociális ellátó rendszer jó színvonalú működtetése	- Létrehozott vagy helyreállított nyitott városi terek	m²	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente
	- A programokba bevont személyek száma	fő	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente
	- Támogatott civil szervezetek száma	db	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente
	- Jobb időügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság	fő	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente
	- A fejlesztés révén megújult oktatási-nevelési intézményekben tanulók száma	fő	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente
	- Akadálymentesített épületek száma	db	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente
K1 A klímaváltozás negatív hatásaihoz jól alkalmazkodó, karbonszegény, fenntartható zöld város	- Felújított épületrészek	m²	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente
	- Támogatott civil szervezetek száma	db	növekedés	Bábolna Önkormányzata, KSH	évente
	- Új zöldinfrastruktúra elemek nagysága	m²	növekedés	Bábolna Önkormányzata	évente
	- Megújuló energiát hasznosító új fejlesztések száma	db	növekedés	Bábolna Önkormányzata,	évente